

אדר' דן הנדל	רכז פרויקטים
ד"ר אדר' ענת ארטמן דוד	יועצת אקדמית
אדר' ליאת בריקס אתגר	רכות פדגוגית
02-6253121	טלפון
02-6253122	פקס
arch@bezalel.ac.il	דוא"ל

המחלקה לארכיטקטורה ע"ש ג'ק ד' וויילר

אדר' יובל יסקי	ראש המחלקה
שרה כהן	רכות מנהלית
אלינור דרקסלר	עוזרת רכות מנהלית

ה מ ח ל ק ה
ל א ר כ י ט ק ט ו ר ה
DEPT. OF
ARCHI-
TECTURE

ruthmeller@post.bezalel.ac.il	אינג' רות מלר
nirmmon@post.bezalel.ac.il	אדר' ניר ממן
alizbmks@post.bezalel.ac.il	אליזבטה מקסימוב
matoon@post.bezalel.ac.il	אדר' מתן ספיר
snanabdl@post.bezalel.ac.il	אדר' סנאן עבדל קאדר
ipatkpink@post.bezalel.ac.il	אדר' יפעת פינקלמן
alipirst@post.bezalel.ac.il	פרופ' אדר' אלי פירשט
barakpelman@post.bezalel.ac.il	אדר' ברק פלמן
friedman@post.bezalel.ac.il	ד"ר אדר' אסף פרידמן
pertzovtam@post.bezalel.ac.il	אדר' תמר פרצוב
cheranat@post.bezalel.ac.il	אדר' ענת צרבינסקי
slomkavr@post.bezalel.ac.il	שלום קוולר
kurzi@post.bezalel.ac.il	פרופ' אריה קורצווייל
aoiskii@post.bezalel.ac.il	אדר' עולש קיי
iosiklii@post.bezalel.ac.il	אדר' יוסי קליין
albrtkni@post.bezalel.ac.il	אדר' אלברט קניטלר
shmklsli@post.bezalel.ac.il	אדר' שהם קסלסי
bazkroa@post.bezalel.ac.il	בעז קרווא
alkskrnz@post.bezalel.ac.il	אדר' אלכס קרנץ
sronrotb@post.bezalel.ac.il	אדר' שרון רוטברד
heli@post.bezalel.ac.il	אדר' הלי רחמימוב
aornsgibi@post.bezalel.ac.il	אדר' אורן שגיב
amirshm@post.bezalel.ac.il	אדר' אמיר שהם
aorislom@post.bezalel.ac.il	אדר' אורי שלום
shirasp@post.bezalel.ac.il	אדר' שירה שפרכר
tadmoro@post.bezalel.ac.il	אדר' אסנת תדמור
	אדר' סבטה רביע
	איתי טקומי
	אחראי סדנאות
	נאדר אבו אלהואה
	אחראי תחזוקה
	איש משק
	עלי עויסאט

	סגל ההוראה
abnraopk@post.bezalel.ac.il	אדר' אבנר אופק
alksnaokr@post.bezalel.ac.il	אלכסנדר אוקון
erezella@post.bezalel.ac.il	אדר' ארו אלה
antalmog@post.bezalel.ac.il	ד"ר אדר' ענת אלמוג
	אדר' נתנאל אלפסי
zbiaprt@post.bezalel.ac.il	פרופ' אדר' צבי אפרת
meiraek@post.bezalel.ac.il	אדר' מאירה אפרת קובלסקי
bodek@post.bezalel.ac.il	אדר' מוטי בודק
adibirn@post.bezalel.ac.il	אדר' עדי בירן
aornbnab@post.bezalel.ac.il	אדר' אורן בן־אברהם
alonbnn@post.bezalel.ac.il	אדר' אלון בן־נון
aspbznzb@post.bezalel.ac.il	אסף בן־צבי
ioblbr@post.bezalel.ac.il	אדר' יובל בר
tmrbrgr@post.bezalel.ac.il	ד"ר תמר ברגר
liatbriksa@post.bezalel.ac.il	אדר' ליאת בריקס אתגר
ranngbai@post.bezalel.ac.il	אדר' רענן גבאי
ihsagotm@post.bezalel.ac.il	אדר' יהושע גוטמן
rbkhgotm@post.bezalel.ac.il	אדר' רבקה גוטמן
erezgs@post.bezalel.ac.il	ד"ר אדר' ארו גולני טלומון
srhgnzl@post.bezalel.ac.il	אדר' שרה גנזל
smoalgro@post.bezalel.ac.il	אדר' שמואל גרוואג
rngros@post.bezalel.ac.il	אדר' רן גרוס
antdoda@post.bezalel.ac.il	ד"ר אדר' ענת דוד־ארטמן
mikalool@post.bezalel.ac.il	אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן
krnoir@post.bezalel.ac.il	אדר' קרן ויינר
jonven@post.bezalel.ac.il	יונתן ונטורה
varshavskd@post.bezalel.ac.il	אדר' דבורה ורשבסקי
mtnihzk@post.bezalel.ac.il	אדר' מתניה ז"ק
danhasson@post.bezalel.ac.il	דן חסון
nilly@post.bezalel.ac.il	אדר' נילי־רננה חר"ג
tandrevold@post.bezalel.ac.il	אדר' יאן טנדרוולד
pniisaor@post.bezalel.ac.il	פני יסעור
iobliski@post.bezalel.ac.il	אדר' יובל יסקי
alisbloiz@post.bezalel.ac.il	לוי אלישבע
asplrmn@post.bezalel.ac.il	אדר' אסף לרמן
dnialmin@post.bezalel.ac.il	אדר' דניאל מינץ
doritmli@post.bezalel.ac.il	דורית מלין

מתחומים אחרים, סדנאות וכיתות־אומן של ארכיטקטים ותיאורטיקנים אורחים מחו"ל, פרויקטים משותפים עם אוניברסיטאות מקבילות בחו"ל, קורסים והשתלמויות כשיתוף עם גופים ציבוריים המתמחים בנושאי חברה וסביבה, תערוכות, כנסים וימי עיון ביוזמת מורי המחלקה והסטודנטים.

המחלקה לארכיטקטורה בבצלאל שואפת להיות רלוונטית. לשם כך, היא בונה את עצמה כמרכז אקדמי מוביל המקדם לימוד, מחקר יישומי, יצירה מקורית, דיון ביקורתי ומעורבות אקטיבית בתחומים של ארכיטקטורה, עיצוב אורבני וחיי עיר, תכנון סביבה ונוף, תרבות בנייה ודיור.

המחלקה שואפת לפתח מבנה אקדמי אפקטיבי הנמדד לא רק ברמתו הסקולארית ובאיכות הפרויקטים המיוצרים בו, אלא גם במידת השפעתו על התרבות המקצועית ועל הדיון הציבורי בישראל. מחויבות ספציפית זו לתרבות ולפוליטיקה הישראלית הינה המקור לקשרי עבודה ושיח עם גורמים אקדמיים ומקצועיים מקבילים בעולם.

היעד הקונקרטי הראשון והשוטף של המחלקה הינו הכשרת אנשי מקצוע מיומנים ומעודכנים השולטים בכל האספקטים התיאורטיים, הטכנולוגיים והפרפורמטיביים של הדיסציפלינה הארכיטקטונית ויכולים בסיום לימודיהם להשתלב בכל סביבה מקצועית מתקדמת בארץ ובעולם.

יעד זה הינו תנאי מוקדם ובסיס הכרחי להגשמת מטרה שאפתנית יותר: הכשרת דור חדש וערני של ארכיטקטים/אינטלקטואלים – בוגרים בעלי השכלה הומניסטית רחבה, אנשי תרבות ואמנות מקוריים ויצרניים, אזרחים מעורבים בחיים הפוליטיים והחברתיים, מתכננים דעתניים השואפים להגדיר מחדש את תחומי היעד והאחריות של הארכיטקט בסביבה הגלובאלית המשתנה של המאה ה־21.

מערך הלימודים במחלקה לארכיטקטורה מכוון לתפישה אינטגרטיבית של תיאוריה ופרקטיקה ומקפיד על ביסוס התשתיות עליהן מונחת המחשבה והפעולה הארכיטקטונית. תשתיות אלו כוללות: היסטוריה ותיאוריה של רעיונות וחומרים, מדעי החברה והסביבה, שפות האמנות והעיצוב, מיומנויות רישום, שרטוט ובנייה, לימודי טכניקה וטכנולוגיה, ומעל לכל, תרגול בעיות תכנון ועיצוב בהקשרים ובממדים שונים.

בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה, המחלקה מקיימת מגוון רחב של פעילויות אקס־קוריקולריות הכוללות: הרצאות שבועיות של ארכיטקטים ויוצרים

תוכנית לימודים

סיכום החובות לתואר

חטיבת לימודי סטודיו	
סטודיו מבוא	24 ב"ג
סטודיו (שנים ג'-ד')	24 ב"ג
פרויקט גמר	12 ב"ג
חטיבת לימודים טכנולוגיים	
טכניקה וטכנולוגיה 1-7	20 ב"ג
הנדסת מבנים 1-3	6 ב"ג
חטיבת לימודים ויזואליים	
רישום	2 ב"ג
חשיבה גרפית	2 ב"ג
עיצוב בסיסי 1-3	9 ב"ג
תכנון בעזרת מחשב (תיב"מ)	2 ב"ג
חטיבת לימודים עיוניים	
מבוא לתיאוריות ארכיטקטוניות	1 ב"ג
תולדות העיר	1 ב"ג
ארכיטקטורה ישראלית	2 ב"ג
סמינר	4 ב"ג
קורסים תומכי יחידת לימוד	3 ב"ג
חוק התכנון והבניה	2 ב"ג
קורסים כלל בצלאליים	6 ב"ג
סה"כ ג"ז במחלקה לארכיטקטורה	
סה"כ ג"ז במחלקה להיסטוריה ותיאוריה	120 ב"ג
סה"כ ג"ז במחלקה להיסטוריה ותיאוריה	30 ב"ג
סה"כ	150 ב"ג

לימודי ארכיטקטורה נמשכים חמש שנים. בכל שנה יש כ-30 שעות מגע שבועיות ועוד כמספר זה שעות עבודה בבית. מקצועות הלימוד מתחלקים ללימודי חובה, המייצגים את המחויבות הפדגוגית של המחלקה ואת גוף הידע הבסיסי הנדרש מהסטודנטים ולימודי בחירה המשקפים את ההרחבה האינטלקטואלית ואת אפשרויות ההתמחות בארכיטקטורה ובאורבניזם ובתחומי הידע המשיקים.

תוכנית לימודי החובה המופיעה בשנתון מחייבת את הסטודנטים הלומדים בשנת תשע"ב בהתאם לשלב הלימוד בו הם נמצאים (שנה א', ב', ג', ד' או ה'). לימודי החובה עשויים להשתנות במהלך השנים. לכן סטודנט שהתחיל את לימודיו בשנת תשס"ח עשוי להידרש להשלים לימודי חובה במתכונת שונה מזו שנקבעה לשנים ב', ג', ד', רה' בשנתון זה.

— במהלך חמשת השנים, על הסטודנט לצבור 150 נ"ז לתואר. מתוכן 120 נ"ז נלמדות במחלקה ו-30 נ"ז נלמדות במחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

שנה א'

בשנת הלימודים הראשונה הסטודנט נחשף לתחומי ההתבוננות ולאמצעי הייצוג האדריכליים. הלימוד בשנה זו מתמקד בחקירה של מושגים בסיסיים כגון: פרופורציה, קנה מידה, יחסי גוף וחלל ויחסי תנועה ומבט. הסטודנט רוכש ידע בשיטות מיפוי דו ותלת-ממדי כגון: חתכים, תכניות, היטלים, אקסונומטריות, פרספקטיבות ומודלים של תופעות פיזיות ודפוסי קיום במרחב. בשנה זו הסטודנט נדרש ללמוד שיטות ייצוג אדריכליות קונבנציונאליות לצד פיתוח שיטות ייצוג אקספרימנטאליות כביטוי לתהליך יצירה אישי במרחב קונקרטי.

שנה ב'

הדיון בשנה ב' עוסק בשפה האוניברסלית של מקצוע האדריכלות תוך בחינת הפרדיגמות המובהקות של המודרניזם. בשנה זו נדרש מן הסטודנט לעסוק בחקירה של הפעולה האדריכלית במונחים אידיאליים תוך ניתוח דוגמאות מעבודותיהם של לה-קורבוזיה ומיס ואן דר רוהה. הפרויקטים בשנה זו עוסקים ביחסי הגומלין בין הבית והעיר. כמו כן, בשנה זו ניתן דגש רב על עיון בתופעות מובהקות של הארכיטקטורה המודרנית בארץ ישראל, תוך בדיקת יחסי הגומלין בין העשייה האדריכלית האוטופית ובין המציאות המיוצגת ע"י האנסמבל הציבורי.

— תוכנית הלימודים בשנים א' ו-ב' מבוססת על קורסי חובה בלבד. החל מסמסטר ב' של שנה ב' הסטודנט מחוייב לקחת קורס יסודות אחד, במסגרת הקורסים הכלל בצלאליים.

שנה ג'

בשנת הלימודים השלישית הדגש הוא על התמקצעות, תכנון בניין בקנה מידה קטן והפקת מסמכי בנייה מפורטים. בשנה זו נדרש מהסטודנט להתמקד בסוגיות

מבניות וטכנולוגיות של בנייה ואופני יצור, תוך בדיקה של הקשרם לנושאים חברתיים, תרבותיים ופוליטיים. בשנה זו נעשה מאמץ להבין את הפעולה האדריכלית במציאות קונקרטית באמצעות קשירתה לתופעות רלוונטיות. בסוף שנה ג' הסטודנט נדרש להשלים תהליך מובנה של שלוש שנים שמתחיל בהתנסות אישית נרכשת, אופני המשגה ומיומנויות אלמנטריות בשנה א', נמשך בהתמודדות עם סוגיות צורניות, טקטוניות ועיוניות בשנה ב', ומסתיים בפעולה אדריכלית מודעת וממוקדת תוך רכישת הכלים הטכניים של המקצוע. בשנה ג' בוחר כל סטודנט סטודיו ראשי אחד בהיקף של 10 שעות שבועיות בכל סמסטר, בנוסף לקורסי החובה וסמינר עיוני אחד.

— בשנה ג' בוחר כל סטודנט סטודיו ראשי אחד בהיקף של 10 שעות שבועיות בכל סמסטר, בנוסף לקורסי החובה וסמינר עיוני אחד.

שנים ד'-ה'

בשנים ד' ו-ה' ניתנת לסטודנט האפשרות להתמקד בתחום מקצועי ו/או תמאטי עפ"י העדפותיו. בשנים אלו הסטודנט רשאי לבחור ביחידת לימוד אחת למשך ארבע סמסטרים, או לחילופין לנרוד בין יחידות הלימוד השונות כרצונו. יחידות הלימוד מציעות פרויקטים תמאטיים סמסטריאליים עפ"י תחומי ההתמחות שלהן, ובנוסף מאפשרות לסטודנטים בשנה ה' לעשות את פרויקט הגמר שלהם במסגרותיהם. סופו של תהליך זה בניבוש של פרויקט גמר המציג תזה ממוקדת ומנומקת הנושאת חותם אישי. יחידות הלימוד משקפות תחומי ידע מקצועיים של מורי המחלקה ומייצגות אנ'ג'דה פדגוגית של בחירה, התמחות והמשכיות. המחלקה מעודדת את מסלולי ההתמחות להתנהל כיחידות אקדמיות עצמאיות המייצרות תכנים דיסקורסיביים ומאגרי ידע ייחודיים. מנחי יחידות ההתמחות, יחד עם הסטודנטים, יוזמים פעילויות אקדמיות וחוץ אקדמיות כגון: ימי עיון, כנסים, שיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים וציבוריים ופרסומים מכוונים ומורפסים באופן אוטונומי. המחלקה

מצידה, מנסה לפי התנאים והאפשרויות, לתמוך בהכניית קורסים תיאורטיים וסמינריונים מתאימים.

יחידות הלימוד

מגורים Housing

היחידה מתמחה במחקר ובפיתוח של טיפולוגיות מבני מגורים וצורות התגוררות, תוך דגש על הדיור הציבורי והעממי בישראל. הפרויקטים במסלול זה בוחנים את יחסי הגומלין בין מבני המגורים לבין התשתיות והמרקם העירוניים ומציעים לעתים הכלאות פרוגרמטיות בין מגורים, עבודה, מסחר ופנאי. (היחידה לא תיפתח בשנת הלימודים תשע"ב)

עיצוב אורבני בר קיימא Sustainable Urban Design

היחידה עוסקת בעיצוב עירוני מתוך העדפת רקמת המציאות המורכבת על פני האובייקט האדריכלי התחום. הפרויקטים במסלול זה מתמקדים בהצעות בינוי קונקרטיים במרקמים אורבאניים קיימים המתאפיינים במציאות סטטוטורית מורכבת של שימושי ויעודי קרקע. הצעות הבינוי מוצעות תוך בדיקת ייחסם לתכניות המתאר, לבינוי הקיים ולסוגיות סוציולוגיות וחברתיות בעיר הקיימת.

סדנת ירושלים לשימור Jerusalem — Historical Preservation and Urban Renewal

"סדנת ירושלים" עוסקת בהתערבות במרקמים ובמבנים קיימים בירושלים ובהצעת חלופות לתוכניות עירוניות קונקרטיות. הסדנה מפותלת לשתי התמחויות משלימות: האחת מתמקדת בהתחדשות עירונית בשכונות מדורדרות והשניה בשימור הסטורי. שתיהן מדגישות פרספקטיבה תרבותית וחברתית ונעות בין טיפול בנייני לתכנון מתחמי.

עיר/מדינה City-State

יחידת המחקר "עיר/מדינה" כופרת בהבחנות המסורתיות החדות בין מרחב אורבני (עיר), מרחב תת-אורבני (פרוור), מרחב כפרי-חקלאי ושטחי טבע לא נגועים. קטגוריות אלה סטאטיות מידי ביחס למציאות המורכבת, המשתנה בהתמדה, אותה הן אמורות לתאר. במקומן היחידה שואפת לבנות מערכת מושגית אלטרנטיבית המתאימה לתיאור ולניתוח הסדר המרחבי החדש.

הנחת העבודה של היחידה גורסת שמדינת ישראל היא מעבדה ייחודית לייצור מרחב יש מאין, מרחב צפוף ומוגבל עמוס בהכלאות ובהרכבות המהוות חומר גלם רב ערך למחקר וללימוד במסגרת המחלקה לארכיטקטורה. מבחינה דיסציפלינרית, מכלול הנושאים בהם אנו שואפים לעסוק נמצא בקשרים שבין ארכיטקטורה, אורבניזם, אדריכלות נוף, תשתיות, תכנון אוזרי ואיכות הסביבה. במסגרת פעילות היחידה מתקיימים שיתופי פעולה עם גופים ממשלתיים וחוץ ממשלתיים בארץ ונבחנות הצעות מדיניות ותכנונית ארוכת טווח לפיתוח, קביעת צפיפויות, הנחת תשתיות והסדרת השטחים הפתוחים בישראל.

מבני ציבור מורכבים Complex Public Buildings

היחידה עוסקת בתכנון בניינים בקנה מידה ציבורי גדול. במסלול זה הדגש הוא על גיבושו של פרויקט בנוי, שבו הסטודנט חייב לפתח הבנה של פרוגרמה מורכבת במציאות קונקרטי ולפתח בעזרתה אסטרטגיה ארכיטקטונית כוללת. הדרישה במסלול זה היא להגיע לרמת פירוט גבוהה של הפרוייקט הן מהפן הטכנולוגי-סקטוני, והן מן האספקט הפרופורמאטיבי.

ארכיטקטורה אפורמאלית in+Formal Architecture

מראשית התקופה המודרנית מהווה הבנייה ככלל, והתכנון הארכיטקטוני בפרט, ביטוי מרחבי לצורת הקיום של האדם בעיר הגדולה. במקביל לקיום העירוני בתוך המערכות הפורמאליות המתפתחות, התפתחה צורת חיים לא פורמאלית המתבטאת בהופעות ארכיטקטוניות שונות. הביטויים המרחביים של הקיום העירוני הלא-פורמאלי הם כלל-עולמיים. אך בה בעת זוהי גם תופעה מקומית במובהק, שהצורה האדריכלית הייחודית שלה היא תוצר של תנאי המקום המרחביים, הטכנולוגיים והפוליטיים.

יחידת המחקר שלנו מבקשת ללמוד את המאפיינים המרחביים של התופעה בעת הזאת, מתוך התמקדות במקרי-מבחן מקומיים. היחידה מעודדת מחקר ביקורתי אשר יבחן את האופן בו מושפעת הארכיטקטורה הא-פורמאלית מהמרחב המעוצב בידי השלטון באמצעות כלים סטטוטוריים, ואת האופן בו היא משפיעה עליו באמצעות פרקטיקות אורחיות. תהליך התכנון האדריכלי ביחידה נעשה מתוך גישה רב תחומית לתכנון המרחב העירוני, תוך שילוב של ידע מקצועי וידע מקומי. גישה כזו מאפשרת, לתפיסתנו, ביקורתיות ויצירתיות שחסרות למערכת התכנון הפורמאלית. זו אינה מסוגלת, ולעתים אינה מעוניינת, להתמודד עם מורכבות תהליך התכנון והבנייה עם האוכלוסיות המוחלשות בחברה ועבורם.

אדריכלות.בניה.סביבה Green Architecture, from design details to spatial planning

היחידה עוסקת בבניית גישה מערכתית כוללת לתכנון סביבה בריאה ונוחה, תוך הימנעות מפגיעה במשאבים טבעיים מתכלים ובאיכות הסביבה. הפרויקטים במסלול זה נבדקים בקני מידה שונים ועוסקים בברור של סוגיות טכנולוגיות ואקולוגיות והשפעתן על שיטות הבנייה ועיצוב הסביבה.

פריפריה Periphery

היחידה מתמקדת בספר הדרומי של ישראל, מתמקמת ב"עיר הפיתוח" אופקים ובוחנת אפשרות להנעת תהליך של התחדשות עירונית באמצעות פרויקטים נקודתיים לאורך הרחוב הראשי של העיר. הפרויקטים יהיו מבנים חדשים – פרטיים או ציבוריים – אשר יכללו פרוגרמות של מגורים, מסחר, תעסוקה ומבני ציבור.

חטיבות הלימודים

לאורך חמש שנות הלימודים במחלקה, נדרש הסטודנט לגופי ידע שונים, המחולקים לארבע חטיבות שונות:

חטיבת לימודי סטודיו

כמפורט לעיל בחלוקה לשנים.

חטיבת לימודים טכנולוגיים

המסלול הטכנולוגי הינו מסלול ורטיקאלי הבנוי כמערכת מובנית של קורסי חובה משנה א' עד שנה ד'. תחילתו של המסלול הוא בהיכרות עם חומרי הבנייה ותהליכי הבנייה המקובלים. בשלב מתקדם יותר הסטודנט נדרש ליישם את הידע שרכש תוך חשיבה טכנולוגית אנליטית ולאחר מכן אינטגרטיבית. היישום נעשה תמיד כפרויקט התנסותי שבו הסטודנטים בוחנים את הידע התיאורטי שצברו. התקדמות הלימוד נתמכת במשך התהליך עם הכירות גוברת והולכת עם מושגים מעולם ההנדסה וניתוח אנליטי של פרויקטים אמיתיים בתהליך בנייה. הדגש במסלול זה הוא להעניק לסטודנט את היכולת להשתמש בסוגיות טכנולוגיות כמקור השראה ולרכוש מיומנויות פרקטיות בישומן של משימות טכנולוגיות.

חטיבת לימודים ויזואליים

הלימודים הויזואליים הם לימודים תומכי סטודיו ומטרתם להכשיר ולהקנות ידע במדידות ובטכניקות ייצוג שונות. עיקר הלימודים מתקיימים בשנים א' ו-ב' בהן רוכשים הסטודנטים את הידע הנדרש על מנת לייצג את העבודה שלהם במגוון רחב של שיטות. הקורסים עוסקים בהקניית מיומנות בטכניקות של רישום, הבעה גרפית, בניית מודלים, עבודה בחומרים שונים, פיתוח יכולת אנליטית דרך ניתוח מבנים והכרת תוכנות שרטוט, מידול והדמיה דו ותלת-ממדיות.

חטיבת לימודים עיוניים

מסלול הלימודים העיוניים המחלקתי מהווה השלמה לתוכנית המחלקה להיסטוריה ותיאוריה של בצלאל, ומובנה אל תוך תוכנית הלימודים כמקשה אחת. מטרת הקורסים העיוניים, היא לתת תמיכה והשלמה להיצע הקורסים של היחידה ללימודים כלליים ולחזק דגשים הנוגעים באופן ספציפי לתוכנית הלימודים המחלקתית. המחלקה רואה במסלול הלימודים העיוני ציר חשוב ומשמעותי במערך הלימודים המשקף את רצון המחלקה לבנות בסיס ידע מוסכם תוך הרחבת הדיון הארכיטקטוני ואת הצורך בהדגשת החשיבה האינטרדיסציפלינרית ובמגע עם נושאים תרבותיים משיקים. בנוסף, המחלקה מנסה לתמוך באמצעות המסלול ללמודים בהתמחויות ולימוד עיוני הנדרשים ביחידות הלימוד הגבוהות בשנים ד' ו-ה'.

פרויקט גמר

לצורך קבלת אישור להתחיל בפרויקט הגמר על הסטודנט לסיים את כל לימודי החובה. הפרויקט יבחן על-ידי סגל ההוראה הרשאי לקבוע את ההחלטות הבאות:

- הפרויקט עומד בדרישות המחלקה.
- יש מקום לתיקונים והשלמות בפרויקט. לצורך כך יירשם הסטודנט לסמסטר מונחה נוסף. אם לא עמד בקריטריונים גם לאחר ארכה זו, יידרש להתחיל פרויקט חדש, שיעמוד בדרישות.
- הפרויקט אינו עומד בדרישות. על הסטודנט להירשם ולהתחיל בפרויקט גמר חדש בשנה"ל הבאה.

ציוני סטודיו

- 59-0 — נכשל
- 69-60 — ממשיך על תנאי
- 95-70 — עובר

תנאי מעבר משנה לשנה

מעבר משלב לימוד אחד לשני מותנה בעמידת הסטודנט בחובותיו בלימודים. סטודנט לא יעלה שנה במידה ולא סיים כל חובות הלימודים.

השלמת קורס חייבת להיעשות במועד אשר נקבע על-ידי מנחי הקורס. כישלון בקורס חובה אינו מאפשר מעבר לקורס מתקדם יותר ויש להשלימו ביחידת הלימודים הקרובה בה נלמד הקורס. אם שונה הקורס הנדון ביחידת הלימודים הקרובה – חייב הסטודנט ללמוד את הקורס במתכונתו החדשה. כישלון בקורס בחירה אינו מחייב חזרה על אותו הקורס וניתן לקחת קורס אחר במקומו. לא יורשה מעבר לשנה ה' אלא לאחר השלמת כל חובות העיצוב משנים קודמות. הממוצע המשוקלל השנתי המינימלי בכל פעילויות הסטודיו הוא 70. סטודנט שלא עמד בתנאים אלה, אחד מהם או שניהם, תחליט ועדת ההוראה לגבי המשך הלימודי: שינוי מתכונת או הפסקת לימודים. בסוף שנה ב' ייערך מבחן מעבר על כלל החומר שנלמד במהלך השנתיים הראשונות.

מועד הגשה מיוחד

איחור של עד שבועיים בהגשת עבודה באישור המרצה יגרור הפחתת 10 נקודות מהציון. לא ניתן יהיה להגיש עבודה באיחור מעל לשבועיים אלא באישור מיוחד של ועדת הוראה.

השלמת חובות בקורס / סטודיו (שלא הושלמו מסיבות כגון מילואים או מחלה) תאושר לאחר הגשת מכתב לוועדת הוראה. בקשה זו חייבת לכלול המלצת המרצה האחראי על הקורס/סטודיו, ויש להגישה מיד עם שובו של הסטודנט ללימודים.

סדנאות המחלקה

1. לרשות הסטודנטים קיימות במחלקה לארכיטקטורה שתי סדנאות: סדנת עבודה וסדנת ליזור.
2. לפני תחילת שנה"ל מתקיימות הדרכות לעבודה בסדנה, וכמו כן הדרכת בטיחות. סטודנט אשר לא עבר סדנת הדרכה לא יוכל להשתמש בסדנאות המחלקה. כלי עבודה שאינם נלמדו או מוכר מחייב את הסטודנט לפני תחילת השימוש בו לקבל הדרכה מאחראי הסדנא.
3. חובה להישמע להוראות האחראי בסדנה. סטודנט המפר הוראות, פועל מתוך זלזול בצידו, או אינו שומר על כללי בטיחות – רשאי האחראי להשעותו מעבודה בסדנה עד לתקופה של שבועיים. השעיה מעבר לשבועיים או עונש אחר יובאו על-ידי האחראי לבירור בוועדת משמעת מחלקתית. סטודנט שגרם לנזק בסדנה מתוך רשלנות יישא בהוצאות הכספיות הנובעות ממעשהו, וזאת בנוסף להחלטות ועדת המשמעת המחלקתית לגביו.
4. אין לבצע בסדנאות עבודות שאינן קשורות ללימודים. סדנאות המחלקה יעמדו לרשות הסטודנטים במהלך כל שנת הלימודים.
5. הוראות אלה מתייחסות גם לסטודנטים שלומדים במחלקות אחרות. סטודנטים ממחלקות אחרות יתאמו הגעתם מראש עם אחראי הסדנא ויעבדו באישורו ובפיקוחו בלבד.
6. יש להישמע להנחיות בנוגע לחומרים מסוכנים/אסורים לשימוש.

דמי סדנאות דמי שימוש בסדנת הליזור יחושבו לפי זמן השימוש. גובה התשלום לסטודנט ייקבע בתחילת שנת הלימודים. התשלום נועד לכיסוי עלויות בלאי ותיקוני תוכנה. לאחר ביצוע העבודה, הסטודנט ישלם הסכום על פי שווי זמן העבודה וימציא עותק הקבלה לאחראי על הסדנה. סטודנטים רשאים לבצע עבודותיהם בלשכות שירות ובתי דפוס פרטיים וחיצוניים, בתנאים המקובלים אצלם.

חישוב סכומי התשלום עבור שימוש בציוד המצוי בסדנאות המחלקה נקבע במטרה לכסות עלויות שימוש ואחזקה בלבד. הציוד נרכש למען הסטודנטים ונועד לרווחתם. הסכומים הנגבים במחלקה מהסטודנטים עבור ביצוע עבודות למיניהן, נמוכים משמעותית במידה ניכרת מהמחירים הנגבים בסדנאות לייזר חיצוניות.

מזכירות המחלקה

מועדי קבלת סטודנטים במזכירות המחלקה ושעות המענה הטלפוני יפורסמו על דלת המזכירות. ניתן לשלוח שאלות, בקשות, הודעות ועדכונים בדוא"ל: arch@bezalel.ac.il באחריות הסטודנט לעקוב באופן שוטף אחר הודעות המזכירות בלוח המודעות ובאימייל. על הסטודנטים לעדכן במזכירות המחלקה את פרטי ההתקשרות שלהם.

פרסים ומלגות

פרס הצטיינות

ייתן עבור ממוצע לימודי עיצוב הגבוה ביותר בשנים א'-ה' (לממוצע הגבוה מ־90).

פרס הישגים

ייתן עבור ממוצע כללי בכל המקצועות לסטודנט שצבר מינימום 52 נקודות זיכוי בשנים א'-ה' (לממוצע הגבוה ביותר מעל 90).

פרס פרויקט מיוחד

הפרס ייתן ללא קשר לציון, לפי המלצת סגל המרצים (רק במידה ויימצא פרויקט מתאים).

פרס על תרומה חברתית

פרס ע"ש מושיק בן דור ז"ל הניתן על ידי האקדמיה על תרומה חברתית ותרבותית.

סדנת ירושלים – הקרן ע"ש יעל לוין

לפעילות אקדמית וציבורית בנושאי שימור

סדנת ירושלים מיועדת לקיום פעילות מתמדת בנושאי תכנון ושימור בירושלים, תוך קיום דיון מתמשך עם תושבי העיר, הציבור הרחב, אנשי מקצוע ומוסדות מחקר ואקדמיה בארץ ובעולם. במסגרת הסדנה יוענקו מדי שנה פרסים ומלגות לעבודות בעלות ערך.

קרן ע"ש יהודה תמיר

קרן זו נתרמה למחלקה לארכיטקטורה בצלאל למטרות מחקר וכנסים בנושאי תכנון ארצי ועירוני והענקת מלגות הצטיינות לסטודנטים במסגרת תא עיר/מדינה.

פרס בבל

פרס מטעם הוצאת בבל, יינתן לפרויקט המקורי.

שנה א'

מרכז: אדר' אורן שגיב

סטודיו חובה

סטודיו מבוא א'

סמסטר א', 16 ז' 10 ש"ש

7100 – אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן, אדר' דבורה ורשבסקי, אדר' יפעת פינקלמן, אדר' אורן שגיב

בשנת הלימודים הראשונה הסטודנט נחשף לתחומי ההתבוננות ולאמצעי הייצוג האדריכליים. הלימוד בשנה זו מתמקד בחקירה אנליטית והתנסות של מושגים בסיסיים כגון: מורפולוגיה, סטרוקטורה, פרופורציה, קנה מידה, יחסי גוף וחלל ויחסי תנועה ומבט. הסטודנט רוכש ידע בשיטות מיפוי דו ותלת־ממדי כגון: חתכים, תכניות, היטלים, אקסונומטריות, פרספקטיבות ומודלים של תופעות פיזיות ודפוסי קיום במרחב. בשנה זו הסטודנט נדרש ללמוד שיטות ייצוג אדריכליות קונבנציונאליות לצד פיתוח שיטות ייצוג אקספרימנטאליות כביטוי לתהליך יצירה אישי במרחב קונקרטי.

מטרתו של הסמסטר הראשון לאפשר כניסה אישית של הסטודנט/ית אל עולם המחשבה והמעשה של הארכיטקט. לאורך הסמסטר נפתח היכרות עם השפה הארכיטקטונית, שפה המורכבת משני אספקטים הכרוכים זה בזה: שיח מושגי מחד וגילום חומרי של רעיונות מאידך. הסמסטר יכול סדרה של תרגילים העוסקים ביחסי חלל/ זמן ותרבות כאשר הציר המקשר יהיה הגוף האנושי – תנועתו ופעולתו במרחב. בחלקו הראשון של הסמסטר יתבקשו הסטודנטים להתבונן על סביבתם המיידית ולפתח כלי עבודה יצירתיים המאפשרים ייצוג, ניתוח ובחינה מחדש של סביבה זו. כלים אלה ישמשו, בחלקו השני של הסמסטר, לפרשנות פרוגרמאטית ולכינונה של פעולה טרנספורמטיבית על המרחב אותו חקר כל סטודנט.

סטודיו מבוא ב'

סמסטר ב', 16 ז' 10 ש"ש

דרישות קדם: ציון 60 ומעלה בסטודיו מבוא א'

7102 – אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן, אדר' קרן וינר, אדר' נועה אפל, דן חסון, אלישבע לוי, אדר' אורן שגיב

בסמסטר זה נמשיך לפתח דיון על משמעות הגדרת המקום, המאפשר קיום אנושי. בהמשך ליכולת הגדרת זהות במרחב, יתבצע מעבר מהסביבה המיידית האישית לרקמה העירונית. מהלך זה יחייב דיון בפורמט הארכיטקטוני, ברקמה העירונית וביחסי הגומלין ביניהם. תרגיל הסיום יחייב פעולה תכנונית היוצרת מרחב בעל זהות מבנית ותרבותית ברורה.

קורסי חובה

עיצוב בסיסי 1:

התבוננות יוצרת בפרדיגמות אדריכליות (חובה)

סמסטר א', 3 ז' 10 ש"ש

7103 – אדר' נילירנה חר"ג, אדר' הלי רחמימוב (שתי קבוצות)

בקורס זה הסטודנטים יבצעו התערבות במבנים ואתרים היסטוריים קונקרטיים. ערכו האדריכלי של המבנה ומיקומו הגיאוגרפי של האתר יקבעו את אופן ואופי ההתערבות. הסטודנטים יפתחו באמצעות מספר פרוצדורות בדי ובתלת־ממד פרשנות אנליטית ויצירתית למבנה שבתרו ולשפה האדריכלית שהוא מייצג.

הקורס יציע כלים מתודולוגיים הנדרשים לביצוע התערבות. פעולה זו תפתח דיון מושגי וטקטוני אודות היחסים שבין אובייקט־נפח לבין חלל־מרחב ומסה־אור. מטרת הקורס היא לפתוח בפני הסטודנטים דרכים פרקטיות להבעה וניתוח של מבנים פרדיגמטיים באמצעות פרשנות תיאורטית של מודלים אדריכליים. * תנאי מעבר לקורס מתקדם הינו הצלחה בקורס הנ"ל.

176

טכניקה וטכנולוגיה 1: רישום אדריכלי ומבוא לגרפיקה אדריכלית

סמסטר א', 2 נ"ז, 3 ש"ש
7130 – אדר' אלכס קרנץ (שתי קבוצות)

הקורס מהווה מבוא להתפתחות המיומנויות לרישום ביד חופשית ופיתוח קישורים לניתוח למחקר ולהפשטה וביטוי גרפי ורכישת כלים ליצירה עיצובית תכנון יצור. כמו כן מבוא למערכת השרטוט הטכני כאמצעי לתקשורת מוסכמת בתהליכי הבניה.

טכניקה וטכנולוגיה 2

סמסטר ב', 2 נ"ז, 3 ש"ש
דרישות קדם: ציון עובר בקורס טכניקה וטכנולוגיה 1
7129 – אדר' אלכס קרנץ (שתי קבוצות)

בקורס נסקור את התפתחות אומנות הבנייה, היכרות עם המרכיבים השונים של מכלול המבנה, הכולל מערכות שונות, הקשר בין התפתחות התרבות, מדע לטכנולוגיית הבנייה.

במקביל נערוך היכרות עם החומרים השונים והבסיסיים, עם תהליך ההתפתחות ממצבם הגולמי, הפקה, עיבוד, יישום והרכבה בבניין, תהליכי תיעוש ושילוב בין החומרים השונים. במהלך הקורס נערוך סיורים וביקורים לצורך היכרות בלתי אמצעית עם הבנייה בממדים ובשבלים שונים. כמו כן, נערוך היכרות עם חומרים שונים אשר דרכם יפותחו עבודות חקירה, תיעוד וניתוח של תהליכי הבנייה.

מבוא לתיאוריות בארכיטקטורה

סמסטר א', סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש
7421 – ד"ר אדר' ענת דוד ארטמן (שתי קבוצות)

הקורס יתמקד ביחסים שבין יופי למשמעות. בתקופות שונות ואצל תיאורטיקנים שונים וכו היופי והמשמעות להמשגות שונות והיחסים ביניהם היו שונים. תיאורטיקנים מסוימים נתנו ליופי ולמשמעות תפקידים מקבילים אך בלתי תלויים, אחרים ראו את המשמעות כסיבת היופי ואחרים את היופי כנושא המשמעות והיו שראו ניגוד בין השניים. בכל מקרה אין היחסים בין היופי למשמעות פשוטים וכמעט בכל תיאוריה אפשר

למצוא קשרים שונים בין השניים. את הנושא המרכזי לווה הרעיון של חיפוש הצדקה לצורה (מקור הסמכות). בתקופות שונות ואצל תיאורטיקנים שונים ההצדקות היו שונות: גוף האדם, האל, התרבות, הלאום, ההיסטוריה, הפונקציה, החיסכון וכו'.

שנה ב'

מרכז: אדר' אורי שלום

סטודיו חובה

סטודיו מבוא ג':

הבית והעיר (חובה) סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש
דרישות קדם: ממוצע 70 ומעלה בסטודיו מבוא א' וסטודיו מבוא ב'
7104 – אדר' אבנר אופק, ד"ר אדר' ענת אלמוג, אדר' נתנאל אלפסי, ד"ר אדר' ענת דוד, אדר' דניאל מינץ, אדר' תמר פרצוב, אדר' יוסי קליין, אדר' מוטי בודק, אדר' אורי שלום

שנה ב' נושאת כותרת כללית של 'מגורים'. למעשה מדובר בטווח רחב הרבה יותר המרכיב את מכלול סביבת המחיייה האנושית. נושאים הקשורים בתעסוקה/תרבות/בילוי ופנאי קשורים קשר ישיר לאפיון מגורים, ומהווים חלק בלתי נפרד מצורת מגורים כזו או אחרת. העיסוק בסטודיו למגורים, לא יכול להסתכם ב'דירה' וחייב להגיב לשאלות מחייה כוללות. במקביל, ובהקשר זה, נושא המגורים הישראלי תופס נפח מרכזי בנושא חדשותי, הטוען להגדרה ועדכון סוציאלים ואורבאניים מחודשים בימים אלה.

סמסטר א' של שנה ב' מהווה סוג של מבוא לנושא כולו. הוא פותח צוהר ראשון ומושכל לגוף הידע, תוך שהוא מקנה ידע בסיסי מחד ומאידך שאוף לגיבוש יכולות תכנוניות וביקורתיות במסגרתו.

177

סטודיו מבוא ד':

מרקם הארטיפקט העירוני – זהות של מרחב עירוני

(חובה) סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש, דרישות קדם: ציון עובר בסטודיו מבוא א', סטודיו מבוא ב', סטודיו מבוא ג'.
7125 – אדר' אבנר אופק, ד"ר אדר' ענת אלמוג, ד"ר אדר' ענת ארטמן דוד, אדר' אורן בן אברהם, אדר' מיכאל וולמה וד"ר מולן, אדר' דניאל מינץ, אדר' עולש קיי, אדר' יוסי קליין, אדר' אורי שלום

סמסטר ב', מסכם את העיסוק השנתי במגורים. במטרותיו הוא משלים את הבסיס הארכיטקטוני ליכולת פעולת הסטודנט, תוך שליטה מלאה בכלי תכנון קלאסיים, יכולת לבודד בעיות משטף המציאות, ופיתוח כלים פסיים. במקביל, בסמסטר זה, הפרויקט האדריכלי, מגיע לנקודת מורכבות חדשה, המהווה סיכום לשנתיים לימודים שבסופם תציב פרויקט ברור, העוסק בנושא רלוונטי, ומגיב אליו בחכמה.

קורסי חובה

עיצוב בסיסי 3:

חוקי שימוש יופי

סמסטר א'; סמסטר ב', 3 נ"ז, 3 ש"ש
דרישות קדם: ציון עובר בקורסים עיצוב בסיסי 1, עיצוב בסיסי 2
7134 – אדר' יאן טנדרוולד, אדר' דניאל מינץ (שתי קבוצות)

הקורס מאפשר הכרות עם התכנים הטקטוניים של ארכיטקטורה. סידרת הרצאות משרטטת את ההיבטים השונים של הקשר שבין הרעיונות המופשטים לחוויה הבלתי אמצעית במרחב הארכיטקטוני. הסטודנטים מפגימים את הסוגיות והתכנים תוך מהלך של שרטוט מפורמט אשר בא לאפיין את הסדר הטקטוני במבנים פרדיגמאטיים של האדריכלות המודרנית. ההרצאות והשרטוט יאפשרו בניית סידרת מודלים אשר ימחישו את הקשר בין התיאוריה לפרקטיקה בארכיטקטורה ויבחנו את התפתחות הצורה בארכיטקטורה כביטוי פואטי של קונסטרוקציה ובנייה.

הנדסת בניין 1: מבוא לתכנון הנדסי

סמסטר א', 2 נ"ז, 2 ש"ש
7300 – אינג' רות מלר (שתי קבוצות)

הקורס בא לשלב בין הבנה אינטואיטיבית ויכולת ניתוח אנליטית של מערך הכוחות המבני בבניין. בקורס ילמדו מושגי היסוד הקשורים בעבודת המהנדס כגון זרימת עומסים, תנאי שיווי משקל, מהלכי גזירה ומומנטים ויכולת העברה מתכנון אדריכלי לסכימה הנדסית, כל אלו ילמדו תוך כדי הסתכלות וניתוח הנדסי של פרויקטים אדריכליים, מתוך מטרה לקשור בין עיצוב הבניין לבין היתכנותו הפיזית.

הנדסת בניין 2: פיתוח התכנון הנדסי

סמסטר ב', 2 נ"ז, 2 ש"ש
דרישות קדם: הנדסת מבנים 1
7144 – אינג' רות מלר (שתי קבוצות)

הקורס מהווה המשך ישיר לקורס הקודם לו. בנוסף, ילמדו מושגים חדשים כגון מומנט אינרציה, שקיעה וקריסה. בנוסף יושם דגש על יכולת הבנת תהליכי התכנון בהם משתתפים האדריכל והמהנדס ושיתוף הפעולה הנדרש מהם. ילמדו מבנים מסוגים שונים תוך כדי ניתוח העקרונות ההנדסיים של המבנה הבאים לשרת את הרעיון העיצובי.

טכניקה וטכנולוגיה 3: פיתוח הפתרון המבני

(חובה) סמסטר א', 3 נ"ז, 3 ש"ש (שתי קבוצות)
דרישות קדם: ציון עובר בקורסים טכניקה וטכנולוגיה 1, טכניקה וטכנולוגיה 2
7133 – אדר' אמיר שהם

מטרת הקורס היא מתן כלים להבנה אינטואיטיבית של מבנה וראייתו כמערכת כוחות וחומרים אינטגרלית, סינרגית. הקורס יעסוק בניתוח של אובייקטים ומבנים ובהבנת החומרים ושיטות הייצוב הבסיסיות ע"י פעולה של אנליזה וסינתזה. הרחבת היכולת האנליטית וההבנה למימוש פיזי של המבנה

תבוצע עי בניית מודלים וביצוע רישומים ושרטוטים הנובעים מהמודלים בעת בחינת המודלים ייבחנו מושג יסוד של יציבות המבנה, תכונות החומרים, הכוחות כמבנה, תכנות מרכיבי מבנה כגון קורות, קשתות, עמודים, קמרונות ומשטחים. יתקיים דיון על הקשר בין חומרי וטכנולוגיות המבנה לבין עיצובו והיתכנותו הפיזית ומימושו כאובייקט שלם. מסגרת הקורס יבחן הקשר מושג היופי כמרכיב בתכנון אובייקט ומבנה ואיך מושג כזה מקבל ביטוי במסגרת בחינת הסטרוקטורה, החומרים והחיבור בין כל הכוחות לאובייקט שלם ואינטגרלי.

טכניקה וטכנולוגיה 4:

פיתוח המעטפת הארכיטקטונית (חובה)

סמסטר ב', 3 נ"ז, 3 ש"ש (שתי קבוצות)
דרישות קדם: ציון עובר בקורסים טכניקה וטכנולוגיה 1, טכניקה וטכנולוגיה 2, טכניקה וטכנולוגיה 3
7311 – אדר' אמיר שהם

מטרת הקורס היא מתן כלים להבנה אינטואיטיבית של המרכיבים המעורבים ביצירת מרחב שכולל סטרוקטורה, מעטפת וחלל פנימי.

אם בסמסטר הראשון הסטודנטים עסקו במבנה כאובייקט שצופים בו מבחוץ, הרי שהסמסטר השני הם יעסקו במבנה שמכיל חלל. במסגרת התרגילים יעסקו הסטודנטים במושגים כגון: חיבור וניתוק המבנה מכוחות הטבע, מים, אור, אור. הסטודנטים ייבנו אובייקטים שיכילו התייחסות לכוחות אלה. האובייקטים יוגדרו המחברים לסביבתם ובעת תכנונם ובנייתם יועלו סוגיות החיבור לסביבה.

כל מבנה יתורגם לשרטוטים ורישומים מדוייקים בהם יוסברו עקרונות הבנייה, המידות, הרכב החומרים והסיבות לקבלת ההחלטות.

המטלות יהיו בניית אובייקטים שעוסקים בנושאים הבאים: העברת אור דרך המבנה, העברת אור דרך המבנה, הולכת מים דרך וסביב המבנה.

תיב"מ 1: תוכנות אוטוקד

סמסטר א', 1 נ"ז, 2 ש"ש
7127 – בעז קרוז (שלוש קבוצות)

לימוד עקרונות העבודה בשרטוט הדו-ממדי הממוחשב והכרת תוכנת האוטוקאד.

לימוד ויישום חוקי השרטוט בעבודה על גבי מחשב, התמודדות עם חומר ממוחשב ממקורות חיצוניים ככסיס לפרויקט חדש, תיעוד והמחשה שרטוטית של פרויקט מורכב ופיתוח החומר עד לרמת תכניות מפורטות וקריאות והפקת גיליונות הדפסה. במהלך העבודה יינתן דגש על ארגון ממוחשב של החומר השרטוטי בקבצים בריאים ובצורה הגיונית.

תולדות העיר מראשית הציוויליזציה עד המהפכה התעשייתית

סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש, הקורס מתקיים בהר הצופים
7416 – ד"ר אדר' ענת אלמוג (שתי קבוצות)

הקורס יסקור את תולדותיהן והתפתחותן של ערים מרכזיות בעולם המערבי מראשיתן עד למהפכה התעשייתית. התמצאות היסטורית בסיסית עם התייחסות מיוחדת לכלכלה, דת וחברה תוך כדי ניתוח דוגמאות.

שנה ג'

מרכז: ד"ר אדר' ארוז גולני סולומון

שנים עשר קורסי הסטודיו המוצעים בשנה השלישית מייצגים סוגי שיח אדריכלי שונים, את עקרונות ריבויים, סמיכותם ורציפותם, ומבטיחים דיון פלורליסטי. הם נבדלים מהותית במחשבתם, בגישותיהם ובדרכי עבודתם, והם, באותו הזמן, מאוגדים. ככולם מתוכנן בניין כמושא המרכזי בשיח, בניין שלם בעל שלוש פנים. מתוכנן בהם אובייקט פיזי בעל יכולת ספיגה אשר דרכו מגולמת צורת מחשבה ספציפית, מתוכננת פעולת בנייה אשר דרכה מגולמים כל התהליכים שמגדירים מחדש את המציאות, ומתוכנן מערך מבני לאיוון והסדרה המתהווה מאיסופם יחד של רעיונות, ערכים ומקורות. בהקשר רחב כזה של חופש מדורבנים תלמידי השנה להפגין עצמאות. מתאפשר להם למקם את עצמם, לממש עניינים

אקדמיים ספציפיים ולפעול להשגתם, והם מונחים להפגין יכולת לארגן ולקבוע בעצמם שיטתיות על פיה תתנהל עבודתם, ושליטה במהלכים על פיהם היא תיבנה בהדרגה. הם מונחים להציג יכולות חשיבה על אודות עבודתם האישית בהקשר תאורתי-תרבותי רחב, ולהדגים הבנה של מערכת היחסים בין עשייה וביקורת, וחשיבות החקירה הביקורתית.

סטודיו חובה

סטודיו א'

סטודיו, 5 קבוצות, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

דרישות קדם: ממוצע 70 ומעלה בסטודיו מבוא א-ד
אדר' עדי בירן, אדר' יובל בר, אדר' קרן ויינר, אדר' נילי רננה חר"ג, אדר' עולש קיי

החייאה עירונית והתחדשות מגורים קהילתית

סטודיו, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש
7308 – אדר' עולש קיי

הסטודיו יתרכז במגורים עירוניים צפופים ואיכותיים ברקמה העירונית הקיימת ואשר במהלך השנים עברה מספר רב של מצבי קיום.

במהלך הסמסטר, לאורך כל התהליך התכנוני, נדון במהות החיים העירוניים, הזכות לבית, דיור בר השגה, עירוב שימושים כן או לא, נבחן מושגים כמו החייאה עירונית/התחדשות עירונית/ג'נטריפיקציה, איכות החיים בעיר, חיים "שלווים", "שקט" כאיכות חיים, ציפוף, המרקם העירוני שימור מול התחדשות, מגורים אורבאניים איכותיים, גיוון אוכלוסיה, וכמובן נבדוק מושגים כמו תב"ע, חלופות בינוי, תקנון התוכנית, המרחב הפרטי, המרחב הציבורי, צפיפות עירונית, הרחוב, הבלוק העירוני, השכונה, הולכי רגל, עמידה בהוראת תב"ע, שטח ציבורי פתוח, קו בנין, תכסית ועוד.

שינוי פרוגרמאטי בבניין קיים – התחדשות בניינית/עירונית

סטודיו, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7309 – אדר' יובל בר

האתר: שלד + קונסטרוקציה של מבנה עירוני מרכזי במרכז העיר ירושלים, המגרש: כדונם וחצי בתכנית של כ-90%, הפרויקט: המצאת פירוש פרוגרמאטי (פואטי) לסטרוקטורה קיימת תוך ניצול זכויות הבנייה המרביות ופיתוח מפורט של הרעיון האדריכלי במסמכים אנליטיים (כגון תכניות, חתכים, היטלים וכו') ומודלים פיזיים וממוחשבים עפ"י הצורך.

במהלך הסטודיו נתמקד בהבנת מרכיבי הבניין על כל מערכתיו, שינוי הפונקציונאלי, תכנונו מחדש וקביעת תפקודו ויחסי הגומלין הקיימים בינו ובין סביבתו, ברמה גבוהה של פירוט.

באמצעות מיקומו המרכזי של הבניין ננסה להבין את האפשרויות הגלומות במתח הקיים בין הצורה והפונקציה, הפנים והחוץ, הבניין והעיר והשפעת הפרשנות האדריכלית של הבניין על מגמת ההתחדשות העירונית. מטרת הסטודיו היא להכיל במסגרת מעשית, את הידע התיאורטי הרב שנרכש במהלך שנות הלימודים הראשונות, ולהמשיך ולפתח קריאות אידיאולוגיות, אידיאליות, מושגיות וקונקרטיות של המבנה הארכיטקטוני ולברר את השפעתו על היחסים בין הבניין והעיר.

משא ומתן עם המציאות – בית העם

סטודיו, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7317 – אדר' קרן ויינר

למרות מיקומו ומנעד הקהלים והפעילויות הפועלים ב"בית העם" ברחוב בצלאל בירושלים, למבנה מבט ותפקוד שאינם תואמים למבנה ציבורי ועירוני והוא משקף את אופייה המבוזר של ירושלים. הסטודיו עוסק בשינוי מתחם המבנה בו מתקיימים מופעי תיאטרון, מוסיקה, בידור ומחול, תערוכות וכנסים של מגורים שונים בירושלים ובו משכנם הקבוע של קבוצות הריקוד ורטיגו וקולבן דאנס, הספרייה העירונית, אולפן ללימוד עברית ומרכז להשכלת מבוגרים.

העבודה תתייחס לרטרואיקה העומדת על "הקשר בין פעולה במרחב הציבורי ובין התפתחותה של המעורבות האזרחית הדמוקרטית ... (כי) אומנות התובעת לעצב את המרחב הציבורי (בו) כל רגע הוא מופע... מתמקדת בגוף ... איננה אובייקט ... מעודדת מעורבות של אומנים בחברה ושל החברה באומנות ... (מתוך) הדחף לגעת אחד בשני, לעצב את חיינו בעצמנו". (מתוך מיניסט "מתחת להר" – ירושלים 2012).

למבנה "בית העם" הקיים, שתוכנן בשנות החמישים בידי דוד רוניק ושימש אז לארועים ציבוריים שכללו את משפט אייכמן, יתווספו פעילויות המבקשות להעתיק את מיקומם הפרפריאלי של מוסדות לימוד ניסיוניים למרכז העיר. לשם כך, הפרוגרמה הרעיונית תבנה בשיתוף בית הספר לתיאטרון "חזותי" בו לומדים ומציגים אומנות בינתחומית המחברת בין מיצג "פרפורמנס", אומנויות המסך, סאונד ותיאטרון. התכנון ישקף את התהוותם של תהליכים, נסיונות וטכניקות יצור של מרחבים וחומרים בעלי יכולת פרפורמטיבית תוך התייחסות לאופי זירת הפעולה של עבודה בהתהוות אל מול מוצר מוגמר.

מסלולים: בין עלייה לרגל לשוטטות – על מציאת פרק טריטוריה למבנה

סטודיו, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7312 – אדר' נילי רננה-חר"ג

"To take the wrong door means indeed to go against the order that presided over the plan of the house, over the layout of the rooms, over the beauty and rationality of the whole. But what discoveries are made possible for the visitor! The new path permits him to see what no one other than hisself could have perceived from that angle." (Edmond Jabe's; 'In Place of a Foreword')

מטרת הסטודיו זה היא לבחון את ארבעת הדרכים המובילות אל ירושלים וממנה. בירושלים ארבעה מסלולים; לבית לחם, יפו, יריחו ועזה. במהלך השנים מסלולים אלה הפכו לציר קונקרטי ולדרכים מדומיינות של הגעה לעיר. הנופים לאורכם הפכו למקור השראה לכבואה של נוף תנכ"י אבוד וכדרך לניכוס נרטיבים לאומיים.

המקצועית שלנו כשותפים מודעים לעיצוב גורל החברה בה אנו חיים. במהלך הסמסטר נצא מהכיתה אל תוך הקהילה שעבורה אנו מתכננים, נלמד את צרכיה, נבחן את המרחב שבין תאוריה לפרקטיקה, בין תכנון לביצוע, ונידרש לפתח חשיבה חברתית ביקורתית, בנוסף לאתגרים של תכנון ויישום בנייה בפועל.

בשנת הלימודים הקרובה, ניתנת לנו ההזדמנות לשיתוף פעולה בין שלושה גופים העוסקים בחינוך:

קליניקה אדריכלות של בצלאל, ביה"ס היסודי "אור לטף" בגבעת אולגה, ועמותת ערי חינוך.

שלושת הגופים, כל אחד בתחומו ובדרכו, מקדם השקפת עולם המציעה מערכות של שיתופי פעולה ועשייה המשלבות תחומי ידע ויכולת שונים. שיתופי פעולה אלה אינם מוכתבים מראש אלא נוצרים מתוך ראיית הזדמנות ללמידה באחר. באופן זה מתהווה אקלים של אחריות חברתית, קהילתית וסביבתית.

מערכת החינוך של עיר חינוך אינה רואה בגבולותיו הפיזיים של בית הספר את גבולות הלמידה, והעיר כולה פועלת כבית ספר אחד גדול. מערכת זו מכירה בחשיבותה של הסביבה ובמרכיבים ה"מחנכים" שבה, ובמקביל מאמצת את אמירתו של ג'ון דיואי מהספר "דמוקרטיה וחינוך":

"לעולם אין אנו מחנכים במישרין, אלא בעקיפין, במיצועה של הסביבה. האם אנו מניחים לסביבות מקריות לעשות את העבודה הזאת או שאנו מתכננים סביבות במיוחד למטרה זו. וכל סביבה היא סביבה מקרית מבחינת השפעתה החינוכית, עד שלא תוכננה במחשבה תחילה, מתוך נתינת דעת על פעולתה החינוכית".

הקליניקה מתקיימת בשיתוף פעולה עם דקאנט הסטודנטים בבצלאל, ונבחרה על ידי המל"ג גם בשנת הלימודים הקרובה כקורס אקדמי חברתי.

לעיון נוסף: סרט קליניקה – עמותת ערי חינוך <http://education-cities.com/he>

הסטודיו יצטמצם בהצעת טריטוריה למבנה אלטרנטיבי, פרגמטי כפואטי, לפרק הדרך הספציפי שיבחר מאחת הדרכים. כל זאת באבחנה שבכל אחת מהדרכים קיים ביטוי חריף של מתח חברתי, דתי או פוליטי.

ארבעת המסלולים ייבחנו כצירי עלייה לרגל והן כמרחבי שוטטות (wander & wonder). עלייה לרגל היא מסע או חיפוש אחר משמעות מוסרית, חברתית או רוחנית. בדרך כלל, זהו מסע אל מרכז, אם כי לפעמים זה יכול להיות מסע מטפורי. בה בשעה שבשיטוט ניתנת הדרך לפרשנות של המשוטט להגיע באופן אינטואיטיבי למקומות בלתי צפויים.

אם בעלייה לרגל הדרך המובילה ומחברת בין שני מקומות מרוחקים מאפשרת חיבורם באמצעות סיפור, טקסט, מחאה בשוטטות החיפוש הוא אסתטי בעיקרו, לא פוליטי המורכב מסקרנות ואינטואיציה. זוהי הקרקע שממנה נובעים עימותים ברחבי המזרח התיכון היכולים להפר ואף להרוס שגרת חיים בין התושבים. כל סטודנט יציע טריטוריה למבנה היכול לעמוד מעבר לחיכוכים ואולי אף להציע דרך משוחררת לראות ולהתחלק בעיר.

הסטודיו ינוהל בשתי מסגרות מקבילות: המחלקה לארכיטקטורה בבצלאל, ו־Ecole Nationale Supérieure d'architecture de Paris Malaquais.

"קליניקה אדריכלות": עבודת שטח –

מחקר, תכנון ויישום במרחב הציבורי

סטודיו, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7329 – אדר' עדי בירן, אדר' אלון בן נון, אדר' ליהי גרסטנר

לימודי אדריכלות הם "מעבדת מציאות", שדה ניסוי והתנסות אקדמי העוסק בסימולציות של מצבים הלקוחים מציאות אקטואלית. פעולה אדריכלית כמודל של "קליניקה" מגשרת בין התרגול כסימולציה לבין המציאות בפועל, תוך כדי המשך מחקר אקדמי קונקרטי. הקליניקה היא ההזדמנות שלנו להפוך תכנון ודיון תאורטיים לאקטיביום חברתי. דרך פעולת הקליניקה נבקש ללמוד על הקשר שבין המתכנן למשתמש, ננסה לבחון ולהציע דרכי פעולה תכנוניים כחלופה למנגנוני תכנון קיימים, ונבקש לעורר דיון בשאלות על תפקידו של האדריכל והאדריכלות בחברה, ועל החשיבות

סטודיו ב'

סטודיו, 4 קבוצות, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש
דרישות קדם: ממוצע 70 ומעלה בסטודיו מבוא א-ד
 ד"ר אדר' ארז גולני סולומון, אדר' יובל בר, אדר' עדי בירן,
 אדר' אסף לרמן, אדר' שרון רוטברד

מילון הרעיונות הפוליטיים

סטודיו, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש
 7310 – ד"ר אדר' ארז גולני סולומון

הסטודיו יעסוק ברעיונות. במהלכו יבחנו רעיונות קיימים ויהגו רעיונות חדשים, במטרה לנסח כלים אדריכליים מעורכנים לחשיבה ויצירה. יתקיים בו דיון ברעיון האדריכלי וביכולתו לבנות תיאוריה ומעשה, יערך בו מילון רעיונות, ויתוכנן בו בניין כמושא המרכזי בשיח. באופן ספציפי יכונו פעולות הסטודיו והרעיונות שיידונו בו להתמודדות עם אופיים הפוליטי של הארכיטקטורה והמרחב בישראל. משתתפי הסטודיו צפויים לרכוש ידע על גוף התאוריות וגילויי הדעת שמניעים את הארכיטקטורה בהווה, יכולת למקם את עבודתם בתוכו, ואפשרות לבסס עמדה ביקורתית כלפיו. הם צפויים לפתח שיטות ייצוג וויזואלי של רעיונות, להתמודד עם מרכיבים פוליטיים במבנה המרחב הישראלי בגישות מגוונות ורדיקליות, להיות רלוונטיים ולהוכיח מקוריות.

"סטודנטים: כולם חובשים כובעי ברט אדומים ולובשים מכנסיים בגזרה הדוקה, ומעשנים מקטרות ברחוב ואף פעם לא לומדים." (נוסטב פלובר, 1911, מילון הרעיונות המקובלים)

ארכיטקטורה ספונטנית

סטודיו, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש
 7314 – אדר' שרון רוטברד

במסגרת סטודיו "ארכיטקטורה ספונטנית" ממצאיים הסטודנטים טכניקות שוטטות נסיוניות, חוקרים חומרי בנייה מאולתרים ומפתחים מהם טכנולוגיות מיידיות. במהלך הקורס עליהם להקים את המבנה הראשון בחייהם ולבלות בו את הלילה האחרון של הסמסטר.

"אפקט הצפיפות", בניין רב-שימושי בצפיפות גבוהה

סטודיו, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש
 7316 – אדר' יובל בר

בסמסטר זה נעסוק בתכנון של בניין עירוני בצפיפות גבוהה בפרוגרמה "mixed-use", הכוללת פונקציות מסחריות ומגורים באתר קטן יחסית בתוך רקמה עירונית דחוסה, לפי פרוגרמה יומית ריאליסטית.

כתוצאה מתהליך הציפוף, הרקמה האורבאנית עוברת שינויים מוטציוניים. הבניינים נעשים גבוהים יותר והמגרשים נעשים קטנים יותר. בינו מסוג "urban infill", ושאריות הללים המוגדרים כ-"left-over space", הופכים כיום לאתרי נדל"ן מבוקשים. הדבר דומה במידת מה לשפה אוניברסאלית המתמוגת עם היסטוריות מקומיות, סגנונות, תרבויות, פרוגרמות ושימושים.

פרויקטים במגרשי "urban infill", כפופים תהה לתנאי תכנון נוקשים, הן מבחינה פיזית והן מבחינה סטטוטורית. בתנאים אלו מוטל על הארכיטקטורה לגשר בין הנראטיבים השונים ומאבקי האינטרסים.

מטרות הסטודיו הן:

- א. לאפיין ולפרש פרוגרמה נתונה לכדי הצעה בעלת ערכים ארכיטקטוניים נפחיים ומבניים
- ב. לעצב בהתאם לפרשנות הפרוגרמאית בניין בתוך גבולות מגרש הפרצלציה.
- ג. הצעת פירוש ארכיטקטוני (פואטי) למונח "יעילות" שהוא נתון יסוד בפרויקט יומי
- ד. פירוש מבני מלא של הבניין.

קליניקה אדריכלות

סטודיו, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש
 7319 – אדר' בירן עדי

ראה סמסטר א'

הפרטה, הצברה? ארכיטקטורה!

סטודיו, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש
 7313 – אדר' אסף לרמן

הסטודיו יעסוק השנה בחיפוש של תצורה (מבנה אירגוני) חדשה לסביבת המגורים. לצורך כך נבחן את הפוטנציאלים האדריכליים שעולים מהקונטרסט החד בין המחאה בשדרות רוטשילד ובין מגורי היוקרה הפרוסים לאורכן. על פניו נדמה כי ההבדלים לא יכולים להיות ברורים יותר. סביב השדרה מתגוררים המנצחים של השיטה הקפיטליסטית ואת האוהלים מאכלסים אלו שמגדירים את עצמם כמפסדיה המובהקים. יחד עם זה התשתית האירגונית של שניהם דומה להפליא. תוכנית השדרה על ציר התנועה המרכזי והמדשאות משני צידיו זהה לחלוטין לחתך גובה דרך מגדל החושף את גרעין המעליות בליבו והדירות משני צידיו. המגדל הוא שדרה אנכית וההפך. האופן שבו רשמה עצמה המחאה אל תוך תשתית זו הוא מעין מניפסט ספונטאני לארגון קהילה בתחילת האלף השלישי. את המדשאות תפשו האוהלים ונתיב התנועה המרכזי התמלא במוקדי פעילות נלוות: דיונים, מופעים, בישולים, שיכשוך במים ואפילו מין. התנועה הציירית במרכז השדרה הוחלפה בתנועה מתפתלת דרך שדה רווי מוקדים אלו ובחיכוך מתמשך בפרוגרמות המתחלפות. בדומה למרחב הוירטואלי של הרשת, הגדרות כמו "פרטי" ו"ציבורי" איבדו בתוך שדה זה את מיקומן הקוטבי אחד ביחס לשני לטובת היבריד (בן תערובת) מסוג חדש. בסטודיו נלמד לקרוא את המרחב הקונקרטי כמו גם המרחב התרבותי הקונטקסטואלי שמאפשר כיום לאתגר תפישות מקובלות בעזרת הצעות פרוטופיות וחדשניות ל"מגורים". נחקר את המודל שמציבה המחאה כמו גם מודלים ארגוניים דומים ונשווה אותם לפרויקטים ניסיוניים למגורים באירופה. הסטודיו יתמקד בתכנון בנין על מגרש נתון בלב ת"א שישמש כמצע לבחינת פרמטרים ותסריטים שונים לסביבת המגורים.

סטודיו קיץ בחירה

הפרויקט ההודי / ארכיטקטורה ספונטנית

סמסטר קיץ, 6 נ"ז, 10 ש"ש
הקורס התקיים במהלך קיץ 2012 בין התאריכים -2.9.12
13.10.12, עלות משוערת: 2300\$
 7318 – אדר' שרון רוטברד

הסמסטר יעסוק במגוון רחב של נושאים הקשורים לארכיטקטורה ולתרבות, להודו ולישראל, למרחב, לעיצובו ולשימוש בו. הסמסטר יימשך שישה שבועות ויתקיים בהודו, אך תידרש מהסטודנטים עבודה נוספת לאחר חזרתם ארצה לשם עריכת החומר והגשתו.

הסמסטר בהודו נחלק לשני חלקים. חלק ראשון – סחף הודי. שלושה שבועות: סמינר נודד בין צ'אנדיגר, ניו דלהי ואמדאבאד. במהלך הסמינר נבקר ביעדים קנוניים של הארכיטקטורה המודרנית הבינלאומית והמקומית (לה קורבוזיה, ז'אנרה, קאהן, דושי, קוריאה, צ'הייה), נחקר טכנולוגיות ספונטניות מקומיות, וננסה להבין את האופנים שבהם אנו משתמשים ונעים במרחב. התכנית כוללת סיורים, הרצאות ופרויקטים משותפים עם סטודנטים מקומיים. חלק שני – ארכיטקטורה ספונטנית. שלושה שבועות: פרויקט בכפר ראג'פור שבחבל גנדהינאגאר.

עיר זרה, סטודיו בטוקיו, TS12: מציאות יתרה

סמסטר קיץ, 6 נ"ז, 10 ש"ש
הקורס התקיים במהלך קיץ 2012 בין התאריכים
5.10.12-29.8.12, שלושה וחצי שבועות מתוכם בטוקיו
ושבועיים בירושלים, עלות משוערת 4000\$
 7306 – ד"ר אדר' ארז גולני סולומון

'מציאות יתרה' היא פרויקט הנע לאורך הנחה מדורגת אחת: שהעיר העכשווית היא התגלמות של יתרה, ושהפרויקט הגדול ביותר של האדם במאה ה־21 הוא ניסיון תמידי לנהל את היתרה הזו, לשלוט בפעולתה. העיר העכשווית רבה מדיי. קיימים בה יחד יתרת מרחב וזמן, יופי ראוותני, הון מפרו, אינטרסים רבים, סיכון מוגזם, מידע עודף, אמונה קיצונית, חשק עז, צפיפות

העיר העתיקה); הסטודיו עצמו יתמקם באחד החללים הציבוריים בעיר. עבודת הקורס אינטנסיבית ומחייבת השתתפות בשלושה עד חמישה מפגשים שבועיים. עשרה ימים רצופים ממשך הסטודיו הכללי יתקיימו בכאר שבע. ככוונתנו להציג את הפרויקטים בפני תושבים ומתכננים מקומיים, ולארח מרצים שעוסקים בחקר ההיסטוריה של באר שבע ובתכנונה העכשווי.

הנדסת בניין 3 מבנים וצורה

סמסטר א'; סמסטר ב', 2, 1, 2, 2, 2 ש"ש
דרישות קדם: הנדסת מבנים 1 והנדסת מבנים 2
 7304 – אינג' רות מלר (שתי קבוצות)

הקורס בא להרחיב את בסיס הידע שנרכש בקורסים הקודמים ומבקש ליישמו דרך ניתוח הנדסי של פרויקטים אדריכליים של הסטודנטים. במהלך הקורס נבחן, בהנחייה אישית, פרויקטים סטודנטיאלים שונים על בסיס הידע ההנדסי הנצבר, תוך כדי הסתכלות על הכוחות הפועלים במבנה, מידותיהם המשוערות של אלמנטים קונסטרוקטיביים ובחירת חומרי השלד.

ארכיטקטורה ישראלית

סמסטר א', 2, 1, 2, 3 ש"ש
 7135 – פרופ' אדר' צבי אפרת

קורס זה, המבוסס על הרצאות שבועיות, מציע בחינה ביקורתית של ההיסטוריה של האדריכלות הישראלית מראשית המדינה ועד שנות השבעים.

בין הנושאים העיקריים שבהם יעסוק הקורס: המעבר מהאדריכלות "הגלותית" של הסגנון הבינלאומי המוקדם וה"באוהאוס" לאדריכלות ה"צברית" של שנות ה־50 וה־60; תוכנית האב־הארצית 1950 (תוכנית שרון); אידאולוגיה ואסטרטגיה בתכנון המרחב הישראלי; המצאתה של העיר הישראלית החדשה; תיאוריה ופרקטיקה של "הברוטליזם החדש" באירופה שלאחר מלחמת העולם השנייה ובישראל; האדריכלות הממלכתית מול האדריכלות ההסתדרותית בעשורים הראשונים; גודל אדריכלי וראשיתה של האדריכלות הספקולטיבית בישראל; האוונגרד הפורמליסטי והסטרוקטורליסטי בישראל בשנות ה־60; הפרעה גבולית: תסמונת טשטוש

קיום בקני המידה הטריטוראלי, האורבני והבנייני מראשית הצינונות ועד היום.

טכניקה וטכנולוגיה 5: פיתוח עיצובי

חובה, סמסטר א', 3, 1, 3 ש"ש
דרישות קדם: ציון עובר בקורסים טכניקה וטכנולוגיה 1-4
 7199 – אדר' אלון בן נון (שתי קבוצות)

מטרת הקורס היא להכיר לסטודנטים את השלב המתקדם בעבודת האדריכל, הכנת מסמכי עיצוב מפורטים כולל תיאומם מול המערכות בבניין ועם היועצים השונים. הסטודנטים יידרשו להכין סט תכניות עיצוב מפורט (תכנון סופי) מתואם לחלק מבניין אותו תכננו בסטודיו קודם. התכניות יידרשו לעמוד בסטנדרטים מקובלים של גרפיקה, איכות חומרים והשלמת תכנון ועיצוב, כולל בחינה עקרונית של פרטים וחומרי גמר.

במשך הקורס, ייפגשו הסטודנטים עם יועצים הנדסיים מתחומי החשמל, אינסטלציה, מיווג אוויר ואקוסטיקה, ויידרשו להטמיע ידע הנדסי זה אל תוך התכנון (הקצאת מקום ומיקום על פי צרכים). בנוסף, במסגרת הקורס ישולב קורס הנדסת הבניין, בו יידרשו הסטודנטים להשלים את הסכמה הסטטית של הבניין.

טכניקה וטכנולוגיה 6

חובה, סמסטר ב', 3, 1, 2 ש"ש
דרישות קדם: ציון עובר בקורסים טכניקה וטכנולוגיה 1-5
 7110 – אדר' אלון בן נון (שתי קבוצות)

ראה טכניקה וטכנולוגיה 5.

תיב"מ 2: ריינו ותוכנות תומכות

סמסטר א', 1, 1, 2 ש"ש
 7265 – איתי טקומי (שלוש קבוצות)

הקורס ייתן כלים לשימוש בתוכנת הריינו ובתוכנות תומכות לרינדור. חובות הקורס: נוכחות חובה, הגשת מטלות שבועיות והגשה סופית.

סמינר בחירה

אוטופיה

סמסטר א', 4, 1, 2 ש"ש
דרישות קדם: ציון 80 ומעלה בקורס תולדות העיר
 71081 – ד"ר אדר' ענת אלמוג

מעבר לאופק – בין המקום האמיתי למדומה – בין העולם הישן לחדש – בין מה שבכוח למה שבפועל־נמצאת אוטופיה. החיים בה מתוארים בפרוטרוט אך הדרך אליה עלומה. בעלי המזל המועטים שביקרו בה וחזרו כדי לספר את סיפורה – נעלמו עקבותיהם. יתכן שאין אנו אמורים לראותה וגם לא להגשימה ולהקימה בעולמנו.

מטרת הסמינר היא קריאה, ניתוח, דיון והצגת פרשנות אישית למבחר טכסטים הנחשבים 'אוטופיות'. הפרשנות תעשה במדיום ויזואלי ע"פ בחירת הסטודנטים: תוכנית/מודל ארכיטקטוניתי, סרט, מיצג, מופע תיאטרלי וכד'.

גישות בניתוח מבנים – ארכיטקטורה של ציבוריות

סמסטר א', 4, 1, 2, 4 היקר 4 ש"ש
 7179 – אדר' רבקה גוטמן

"מה שמייחד את הפעולה האדריכלית הוא סימולציה של אינטראקציות במציאות הממשית של חיי אדם בצוותא." (מרטין בובר)

הסמינר מתמקד בשורה של מושגי יסוד אדריכליים: גריד, קנה־מידה, תווי־via, שדה־campus, פני שטח־topography, אובייקט ואנטי־אובייקט וכדומה – ובדרכי הפעלתם במתחים ובפערים שבין המרחב הפיזי, הווירטואלי והלשוני. הדילמות של הציבוריות עולות במפגש עם טקסטים ותקדימים בני זמננו: בוריס גרויס, מישל פוקו, חנה ארנדט, דלו וגואטרי, קנת פרמפטון, מישל דה סרטו, ג'ורג' ביירד, רפאל מונאו, קנגו קומה ועוד, ע"פ הרשימה הביבליוגרפית של הסמינר.

העבודה בסמינר מעמדת בין 'מילים' לבין 'דברים' בפרקטיקה האדריכלית, במטרה לפתח את כלי הביטוי האדריכליים במדיה השונים של התחום, על בסיס ידע קאנוני וברדגש על רהיטות, דיוק – וסטייטמנט אישי מנומק.

תיאוריות של המרחב

סמסטר ב' 4, ז' 4, ש"ש, הקורס יתיקיים בהר הצופים
7418 – ד"ר תמר ברגר

בקורס יוצגו כמה מן התיאוריות המודרניות העיקריות של המרחב מנקודת מבט בין-תחומית, המשלבת פילוסופיה, גיאוגרפיה, אנתרופולוגיה, סוציולוגיה ואדריכלות. הקורס יעקוב אחרי המעבר מתפיסה סטטית של המרחב לתפיסה דינמית שלו ועד לוורטואליזציה, במהלך שייצא מן הפנים הביתי, יעבור אל המרחב האורבני וממנו למרחב עולמי, ולבסוף יחזור אל הבית.

בקורס יידונו טקסטים מייצגים של הוגים מרכזיים (קריאת הטקסטים – חובה) ולצדם ייצוגים מתחומים שונים הממחישים את תפיסות המרחב המשתנות.

חובות: רפרט (הגשה בעל פה או עבודת ביניים כתובה) ועבודה מסכמת.

אנתרופולוגיה ויזואלית: חלל, צורה ומקום

סמסטר ב' 4, ז' 4, ש"ש
71070 – יונתן ונטורה

האדריכל, כאחד מסוכני התרבות העיקריים בעת המודרנית, נמצא בעמדת השפעה מרחיקת לכת על התכנים התרבותיים בכל חברה. לצד כליו המקצועיים-מדעיים של האדריכל, עליו גם להבין את החלל התרבותי-חברתי בו הוא פועל ובו הוא עתיד להשפיע. למשל, יחסי-כוח, זירות קונפליקט לצד אפיקי השפעה, אינטגרציה רבת-תרבותית וקידום פרויקטים הוליסטיים והומאניים. מעבר להיות האדריכל מדען ואומן עליו גם לדעת הן לעשות שימוש במגוון תיאוריות מדיסציפלינות שונות והן לעשות שימוש במתודולוגיות מגוונות בכדי להבין את השדה התרבותי-חברתי בו הוא יוצר.

בקורס זה נלמד לעשות שימוש בשני העולמות העיקריים הללו: מחד גיסא, עולמות התיאוריה של האנתרופולוגיה החזותית והתרבות החזותית, ומאידך גיסא, לעשות שימוש בעולמות המתודולוגיים הנשענים על מידע חזותי לצורך הבנה, ניתוח והענקת משמעות לחלל החברתי הסובב אותנו. האנתרופולוגיה היא דיסציפלינה קרובה ואף משיקה לארכיטקטורה משום

במהלך הסמינר, כל סטודנט מגיש בכיתה רפרט מתוך הרשימה הביבליוגרפית ואת גישתו האדריכלית לטקסט – בהמחשה אדריכלית שאינה מילולית – ומוביל דיון, בהנחייתי, במושגים השונים של ציבוריות באדריכלות. במקביל, הסטודנטים מעבדים רעיון אדריכלי אישי בתימת הציבוריות לקראת הגשה קבוצתית בסוף הסמסטר. העבודה מוגשת בקטגוריות המצמצמות של הסמינר: מדיום יחיד ע"פ בחירה (או מודל, או צילום, או רישום, או שרטוט טכני וכדומה) ופורמט אחיד של A0. חומרים אלו הם התשתית לעבודה הסמינריונית הכתובה ע"פ הכללים האקדמיים ומוגשת בתום הסמסטר.

דרישות הקורס ואופן חישוב הציון לסטודנט: נוכחות פעילה ועבודה סמינריונית מונחית 60%, תרגיל מעשי 20%, רפרט 20%.

ארכיטקטורה כאמנות וכחיים

סמסטר א' 4, ז' 4, ש"ש
7185 – ד"ר אדר' ענת ארטמן-דוד

גיאורג זימל טען שהתרבות נוצרת מתוך הקונפליקט שבין צורה לבין חיים. הצורה היא הנטייה לקבע חיים ואילו החיים מתבטאים בורם אין סופי ששוואף להרוס את הצורה. בסמינר זה נמיר את המושג צורה במושג אמנות ונבחן את הקונפליקט שבין אמנות לחיים כפי שבא לידי ביטוי בארכיטקטורה. שייכותו של התחום לאמנות מושמת פעמים רבות בסימן שאלה. נשאל איפוא אם ארכיטקטורה היא יותר חיים או יותר אמנות או שמא המתח שבין השניים האלו? האם הארכיטקטורה כאמנות סותרת את הארכיטקטורה כחיים או משלימה אותה? נבחן סוגי ארכיטקטורה שמנסים להתעלם מהאספקט האמנותי ולעומתם אלו שמנסים לדחוק הצידה את החיים וכן נדון בסוגים השונים של היחסים בין האספקטים הללו.

הסמינר יתמך על טקסטים פילוסופיים בייחוד כאלו העוסקים באסתטיקה ובאתיקה. הוא יכול להרצאות, דיונים ותדרש בו קריאה משיעור לשיעור וכתבת עבודה סמינריונית.

שנה ד'

מרכז: אדר' שמואל גרואג

קורסי חובה

טכניקה וטכנולוגיה 7: תוכניות עבודה ומערכות בכנין

סמסטר א'; סמסטר ב' 4, ז' 4, ש"ש
דרישות קדם: טכניקה וטכנולוגיה 1-6
7167 – אדר' ניר ממון (שתי קבוצות)

לימוד תהליך הביצוע של מבנה פשוט והפקת סט תכניות לביצוע. הסטודנטים מתבקשים לתכנן מבנה פשוט בן שתי קומות ומרתף המכיל מספר חדרים, שירותים ואמבטיה על מגרש קיים. במהלך הקורס לומדים כיצד לתת הנחיות לביצוע המבנה בסביבת מחשב באמצעות תוכנת אוטוקאד. במסגרת הקורס ישולבו מפגשים עם מהנדסי מערכות בנין ובסופו יופק סט תכניות עבודה.

קורסים תומכים ליחידות לימוד

תיאוריה ודילמות בשימור

סמסטר א'; סמסטר ב' 1, ז' 2, ש"ש
קורס תומך ליחידת הלימוד שימור המורשת הבנויה
7453 – אדר' שמואל גרואג, אדר' שירה שפרכר סגלוביץ (2 קבוצות)

תחום השימור הינו נמצא כיום בלב השיח והדיון האדריכלי. הנחת היסוד לקורס היא כי השימור אינו רק כלי אסתטי ועיצובי וההחלטה מה מוצע לשמור ומה מוצע להרוס משקפת בתוכה גם ערכים חברתיים ותרבותיים. הקורס יעסוק בלימוד מונחי היסוד של תחום השימור ובלימוד מקוצר של התפתחות ההיסטוריה והתיאוריה של תחום השימור מסוף המאה ה-19 ועד ימנו. הקורס יבחן גם את התפתחות אמנות השימור הבינלאומית במקביל לבחינת הידע המעשי. כמו כן יעסוק הקורס בדילמות האדריכליות והחברתיות המלוות את השימור תוך בחינה של מקרי בוחן מהעולם ומהארץ. דרישות: נוכחות פעילה, השתתפות בסדורים, הגשת עבודה.

ששתי הגישות עוסקות בהבנת צרכיהם התרבותיים-חברתיים של בני-אדם. יתרה מכך, לארכיטקטורה, לצד עיצוב תעשייתי, כסוכני השינוי העיקריים בעולם המורכב בו אנו חיים, צריכה להיות היכולת להפנים צורות חשיבה ופרשנות אלטרנטיביות, ובראשן אחת הדיסציפלינות המרכזיות העוסקות בבני-אדם – האנתרופולוגיה. לבסוף, ההתמקדות בכלים חזותיים חשובה משום שחלק ניכר מהמבט האדריכלי עוסק במידע ויזואלי-סמיוטי. כחלק ממטלות הקורס נלמד לעשות שימוש בכלים האנתרופולוגיים בכדי להפיק מידע ויזואלי ופרשני בעזרתו נקדם את כלי החשיבה האדריכלית בה יעשו הסטודנטים שימוש. המחקר שיערך במהלך הקורס ישמש את הסטודנטים להעשיר את ארגו הכלים שיעמוד ברשותם לקראת פרויקט הגמר.

תיאוריות עכשוויות באדריכלות

סמסטר ב' 4, ז' 4, ש"ש
7169 – ד"ר אדר' אסף מרידמן

בשיח האדריכלי הדעה הנפוצה של ארבעים השנים האחרונות הייתה שתרבות לא יכולה יותר להיות מובנת כתהליך ספונטאני בשיח החברתי, אלא נוצרת דרך יותר ויותר מודעות עצמית שנבנית על תהליך תיאורטי. ההתפתחות של סוגי אינטרפרטציה שונים ממדעי הרוח ועד טכנולוגית המידע נתנו לחוקר כלים שונים לחשוב ולהציג את הארכיטקטורה. היום ישנה האפשרות להשוות נושאים שונים ולתת לארכיטקטורה את היכולת להשתלב ולהציג את חשיבותה בשיח האינטלקטואלי. הקורס יבחן תיאוריות ארכיטקטוניות עכשוויות כפי שהן מובאות על ידי אדריכלים בארבעים השנה האחרונות. האנתולוגיה של כתבי אדריכלים ותיאורטיקנים של האדריכלות תוצג על פי נושאים שהם במרכז הדיון הארכיטקטוני.

אורבניזם נופי

סמסטר א' / סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש
קורס תומך ליחידת הלימוד עיר/מדינה
 7031 – אדר' יובל יסקי (2 קבוצות)

המושג "אורבניזם נופי" נטבע לפני כעשור על-ידי האדריכל והתיאורטיקן צ'רלס וולדהיים כדי לתאר פרקטיקה מתהווה בתכנון עירוני הנובעת מתפיסת העיר כאורגניזם מורכב בניגוד לתפיסה האדריכלית השולטת בכיפה ותופסת את העיר כארטיפקט פיזי-תרבותי בלבד. לטענת וולדהיים הגישה הפורמליסטית לתכנון עירוני שבאה לידי ביטוי בתנועת ה"עירוניות המתחדשת" (New Urbanism) שקודדה את המרחב העירוני לעקרונות קשיחים, לא מסוגלת להתמודדות עם דינאמיות והמורכבות של העיר שכן היא לא לוקחת בחשבון סוגיות מהותיות כגון כלכלה, אקולוגיה, תשתיות וכיו"ב. החלופה שוולדהיים ואיתו מספר אדריכלים ותיאורטיקנים מובילים דוגמת ג'יימס קורנר וסטן אלן, מציעים, מתבססת על אתיקה של אדריכלות נוף כבסיס לתפיסה הלוקחת את העיר כמערכת אורגנית, מורכבת ומשתנה תדיר. לטענתם הפרקטיקה של אדריכלות הנוף מותאמת בצורה טובה יותר לעוסק בתכנון העירוני היות והיא מבוססת על הבנה תהליכית הלוקחת בחשבון, כאחד מחומרי הגלם המרכזיים שלה את סוגיית ההשתנות המערכתית לאורך משך זמן ארוך והיא בעלת יכולת גדולה יותר להכיל מרכיבים רבים יותר תוך הבנת יחסי הגומלין ביניהם. בקורס "אורבניזם נופי" נקרא את הטקסטים המכונים שהגדירו את תפיסת העולם הנופית כבסיס לתכנון עירוני כביקורת לתהליכי תכנון עירוניים מקובלים. נקרא ונכיר את הקונטקסט להופעת האורבניזם הנופי בארה"ב, בסוף שנות ה-90, את הדמויות המובילות בתום. נצפה וננתח פרויקטים מרכזיים, נארח אדריכלי נוף ישראלים ונדון איתם בפוטנציאל הטמון בתפיסת האורבניזם הנופי ויישומו בקונטקסט הישראלי.

עיצוב אורבני

סמסטר א' / סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש
קורס תומך ליחידת הלימוד עיצוב אורבני בריקיימות
 7030 – אדר' ענת צרבינסקי (2 קבוצות)

הקורס "עיצוב אורבני בריקיימות", הינו קורס תמך ביחידת המחקר הנושאת שם זהה, העוסקת בשילוב ובמיוזג של שני יסודות, שמטבעם כרוכים האחד בשני – העיצוב העירוני ומגמת ההתקיימות.

הקורס יעסוק בסוגיות יסוד של תהליכי ההתחדשות העירונית בקני המידה השונים, על רקע תהליך העיור העולמי והתפתחותה וגדילתה של העיר המודרנית כחלק מפסיפס עירוני מרחבי, במקום בו נפגשים ערכי היסטוריה, תרבות, מורשת, חברה, כלכלה, סביבה ועוד. תכני הקורס, המשיקים לתכני הסטודיו, יתמקדו בהקניית ידע תאורטי ומעשי, תוך ניתוח ודיון ביקורתי אודות פרויקטים רלוונטים בארץ ובעולם (LEARNING FROM BARCELONA ועוד). כלים אלו יהיו לעזר לסטודנטים בתהליך התיכנון ופיתוח הפרויקט האישי, ובניסוח מסמך תזה נילווח.

אדריכלות אזרחית

סמסטר א' / סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש
קורס תומך ליחידת הלימוד ארכיטקטורה א'פורמאלית
 7034 – אדר' ליאת בריקס'אתגר (שתי קבוצות)

הקורס יוקדש לבירור היחסים בין "אזרחות" ו"ארכיטקטורה" ולבחירת פעולת התכנון האדריכלי כפעולה אזרחית שאינה רק תוצר של שיקולים מקצועיים, אלא של יחסי כוח והכרעה פוליטית. מטרת הקורס היא להניח תשתית מתודולוגית ועיונית לפרקטיקות שונות של תכנון אזרחי המבוצעות ביחידת הלימוד ארכיטקטורה א'פורמאלית באמצעותה יוכלו הסטודנטים לנסח באופן בהיר וקוהרנטי את הפרויקט האדריכלי. הקורס יורכב משלוש חטיבות לימוד:
 א. מתודולוגיות של מחקר פעולה משתף (Participatory Action Research) בתכנון.
 ב. מושגי מפתח במחשבה הפוליטית בת זמננו
 ג. ארכיטקטורה אזרחית – תיאוריה ופרקטיקה.

שונות, נתרגל כתיבה של טקסטים למטרות שונות וננתח פרויקטים אדריכליים בני זמננו.

תכנון בריקיימא בישראל

סמסטר א' / סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש
 7035 – אדר' ברק פלמן, אסיסטנטית: יעל המרמן סולר (2 קבוצות)

הקורס "תכנון בריקיימא בישראל" הוא קורס תמך ביחידת המחקר "אדריכלות, סביבה, בנייה" המיועדת לתלמידי שנה ד' וה' בתוכנית לתואר הראשון בארכיטקטורה. הקורס עוסק בהיבטים השונים של תכנון בריקיימא בישראל ומתמקד בהקניית בסיס ידע תאורטי וכלים ביקורתיים ותכנוניים, בהם יוכל הסטודנט להיעזר בעבודתו על פרויקט הסטודיו. במהלך הקורס, נחשף לדיון הביקורתי המזין את תרבות התכנון המקיים ונכיר את הסביבה הרגולטיבית המאפשרת את יישום העקרונות של פיתוח בריקיימא בתכנון האזורי בישראל. נלמד אסטרטגיות וטכניקות של בנייה ירוקה, ותוכנות סימולציה אשר יעזרו לנו להעריך את מידת השפעת המבנים על מדרים של איכות חיים מחד, ושל נזק סביבתי מאידך. לבסוף, נפתח מתודולוגיות עבודה אשר יטיעו את כל אלה בתהליך התכנון והעיצוב האדריכלי.

ההשלכות של המטרופוליס

סמסטר א' / סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש
קורס תומך ליחידת הלימוד מבנים מורכבים
 7032 – אדר' סווסה רביע

פריפריה עבר

סמסטר א', 1 נ"ז, 2 ש"ש
(קורס תומך יחידת לימוד)
קורס תומך ליחידת הלימוד פריפריה
 7037 – פרופ' אדר' צבי אפרת

פריפריה עבר

סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש
קורס תומך ליחידת הלימוד פריפריה
 7037 – פרופ' אדר' צבי אפרת

שנים ד'–ה'

מרכז: אדר' שמואל גרואג

בשנים ד' ו-ה' ניתנת לסטודנט האפשרות להתמקד בתחום מקצועי ו/או תמאטי עפ"י העדפותיו. בשנים אלו הסטודנט רשאי לבחור ביחידת לימוד אחת למשך ארבעה סמסטרים, או לחילופין לנרוד בין יחידות הלימוד השונות כרצונו. יחידות הלימוד מציעות פרויקטים תמאטיים סמסטריאליים עפ"י תחומי ההתמחות שלהן, ובנוסף מאפשרות לסטודנטים בשנה ה' לעשות את פרויקט הגמר שלהם במסגרותיהם. סופו של תהליך זה בניבושו של פרויקט גמר המציג תזה ממוקדת ומנומקת הנושאת חותם אישי. יחידות הלימוד משקפות תחומי ידע מקצועיים של מורי המחלקה ומייצגות אג'נדה פדגוגית של בחירה, התמחות והמשכיות. המחלקה מעודדת את מסלולי ההתמחות להתנהל כיחידות אקדמיות עצמאיות המייצרות תכנים דיסקורסיביים ומאגרי ידע ייחודיים. מנחי יחידות ההתמחות, יחד עם הסטודנטים, יזימו פעילויות אקדמיות וחוץ אקדמיות כגון: ימי עיון, כנסים, פרסומים ושיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים וציבוריים.

סטודיו (יחידות מחקר) סמסטר א'

(ע"פ המפורט בתוכנית הלימודים בפתוח)
דרישות קדם: ממוצע 70 ומעלה ב'2 קורסי סטודיו שנה ג'.

שימור המורשת הבנויה

סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש
 7457 – אדר' שמואל גרואג; אדר' שירה שפרכר'סגלוביץ

עיצוב אורבני בר קיימות

סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש
 7460 – פרופ' אדר' אלי פירשט; אדר' שהם קטלסי;
 אדר' ענת צרבינסקי

190

מבני ציבור מורכבים

סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש
7458 – אדר' יהושע גוטמן; אדר' אסנת תדמור

עיר/מדינה

סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש
7455 – אדר' יובל יסקי; אדר' מתניה ז"ק

פורמאלי / א־פורמאלי

סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש
7459 – אדר' ליאת בריקס־אתגר

אדריכלות: סביבה: בניה

סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש
7454 – אדר' ארז אלה; אדר' מתן ספיר

פריפריה

סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש
7468 – פרופ' אדר' צבי אפרת; אדר' רן גרוס

סטודיו (יחידות מחקר) סמסטר ב'

(ע"פ המפורט בתוכנית הלימודים כפתיח)
דרישות קדם: ממוצע 70 ומעלה ב 2 קורסי סטודיו

שנה ג'

סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש
7461 – אדר' יהושע גוטמן; אדר' אסנת תדמור /
7462 – אדר' שמואל גרואג; אדר' שירה שפרכר־סגלוביץ /
7464 – אדר' יובל יסקי; אדר' מתניה ז"ק / 7466 – פרופ' אדר'
אלי פירשט, אדר' שהם קסלטי / 7467 – אדר' ליאת בריקס־
אתגר / 7463 – אדר' ארז אלה, אדר' מתן ספיר /
7469 – אדר' רן גרוס, פרופ' אדר' צבי אפרת

סטודיו קיץ

היחידה למגורים: ירושלים–ניו־יורק:

דיוור אורבני בהישג יד

סמסטר קיץ, 6 נ"ז, 10 ש"ש
הקורס התקיים במהלך קיץ 2012 בירושלים בסוף אוגוסט
8/9/2012-11/10/2012 ובניו־יורק בין התאריכים:
עלות משוערת: 2500\$
7471 – אדר' רן גרוס

כחלק מלימודי הארכיטקטורה ביחידה למגורים, היחידה עוסקת בתהליך התכנון והמחקר ובנושא סוגיות מגורים עכשוויות בעיר מזה שלוש שנים. גם השנה נתמקד בסוגיות עכשוויות במגורים אורבניים ובמרכזם הדיוור בהישג יד. קורס הקיץ יאפשר לדון בנושא תרבות המגורים וציפוף העיר בעיר ניו יורק. הקורס המתקיים בניו יורק יאפשר לנו ללמוד מקרוב אוטופיות ומציאות, היסטוריה של העיר רב התרבותית, חדשנות הבאה להתמודד עם קיטוב כלכלי, חברתי, וגזעי. ובחון מקרוב כיצד הדיוור בהישג יד הפך לשרה מחקר פורה בעיר.

191

חלק ב':

תכנון וניהול הקריירה המקצועית. הקורס נועד להפגיש את הסטודנטים בשנה החמישית עם הפרקטיקה של עבודת הארכיטקט על מנת להקל על השתלבותם בחיים המקצועיים לאחר סיום לימודיהם.

שנה ה'

מרכז: אדר' שמואל גרואג

קורסי חובה

פרויקט גמר

7533 – סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש
7534 – סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש
דרישות קדם: ממוצע 70 ומעלה ב 2 קורסי סטודיו
שנה ד'-ה'
(חלוקה ליחידות מחקר על פי המפורט בפתיח)

במסגרת פרויקטי הגמר יחוייבו הסטודנטים להעביר תיעוד של עבודתם לארכיון בצלאל.

חוק התכנון והבניה

שנתי, 2 נ"ז, 2 ש"ש
74805 – אדר' מוטי בודק

חלק א':

מערכת התכנון והבניה בישראל מאורגנת ונקבעת ע"י שורה של חוקים, תקנות, תקנים, משרדים, ועדות וטפסים. למעשה לא ניתן לפעול כארכיטקט מבלי להבין את המערכת, להכיר את דרישותיה, ולעמוד על מורכבותה. בקורס זה ננסה לעשות את כל אלה, תוך דיון על המעלות והחסרונות השונים של כל אחת מדרישות המערכת; ננסה להכיר מקרוב את השינויים המוצעים בה; נבין את הרציונל שמאחורי המורכבות הזו; ואפילו ננסה לעמוד על יתרונותיה של מערכת כה קשוחה ומסובכת.

השאלות העיקריות שבהן יעסוק הקורס, מעבר ל"איך עושים מה", תהיינה – בין היתר – הסוגיות הבאות: מדוע מתכננים? איזו הצדקה יש לאדם אחד לקבוע את גורלו של האחר? מדוע אדריכל רשאי לקבוע חוקים? מה ההשפעה של הטכנולוגיה על החוק ועל המוסר? מה מניע את המחוקק? את הפקח? את הפקיד? ואיך בכל זאת, בהתחשב במערכות הבקרה המסועפות, הסביבה הבנויה סביבנו נראית כה עלוב, והשחיתות פושה בה?

ראשון

לימודים ציוניים

11:00–8:30

טכניקה וטכנולוגיה 1
קבוצה 1

14:00–11:30

טכניקה וטכנולוגיה 1
קבוצה 2

19:00–15:00

סטודיו מבוא א'

ראשון

לימודים ציוניים

11:00–8:30

טכניקה וטכנולוגיה 2
קבוצה 2

14:00–11:30

טכניקה וטכנולוגיה 2
קבוצה 1

19:00–15:00

סטודיו מבוא ב'

שני

שלישי

רביעי

חמישי

12:00–8:30

עיצוב בסיסי 1

14:30–13:00

מבוא לתאוריות
ארכיטקטוניות

18:00–15:00

רישום
קבוצה 4

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

13:30–10:30

חשיבה גרפית

19:00–13:00

רישום
קבוצות 1-3

19:00–14:00

סטודיו מבוא א'

שלישי

רביעי

חמישי

12:00–9:00

עיצוב בסיסי 2

14:30–13:00

מבוא לתאוריות
ארכיטקטוניות

18:00–15:00

רישום
קבוצה 4

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

13:30–10:30

חשיבה גרפית

19:00–13:00

רישום
קבוצה 1-3

19:00–14:00

סטודיו מבוא ב'

ראשון

לימודים עיוניים

שני

10:30–9:00

תיב"מ 1: אוטוקד
1 קבוצה

12:30–11:00

תיב"מ 1: אוטוקד
2 קבוצה

14:30–13:00

תיב"מ 1: אוטוקד
3 קבוצה

19:00–15:00

סטודיו מבוא ג'

שלישי

12:45–10:00

טכניקה וטכנולוגיה 3
1 קבוצה

הנדסת בניין 1
1 קבוצה

16:00–13:15

טכניקה וטכנולוגיה 3
2 קבוצה

הנדסת בניין 1
2 קבוצה

רביעי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

13:30–10:30

עיצוב בסיסי 3
1 קבוצה

חמישי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

18:00–12:00

סטודיו מבוא ג'

ראשון

לימודים ציוניים

12:00–9:00

עיצוב בסיסי 3
קבוצה 2

19:00–15:00

סטודיו מבוא ד'

שני

שלישי

12:45–10:00

טכניקה וטכנולוגיה 4
קבוצה 1

הנדסת בניין 2
קבוצה 1

16:00–13:15

טכניקה וטכנולוגיה 4
קבוצה 2

הנדסת בניין 2
קבוצה 2

רביעי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

13:30–10:00

תולדות העיר
מתקיים בהר הצופים

17:30–14:30

קורסי יסודות

חמישי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

18:00–12:00

סטודיו מבוא ד'

ראשון

לימודים עיוניים

11:30–8:30

טכניקה וטכנולוגיה 5
קבוצה 1

סמינר: אוטופיה

13:30–12:00

הנדסת בניין 3
קבוצה 2

14:30–12:00

הנדסת בניין 3
קבוצה 1

15:00–12:00

טכניקה וטכנולוגיה 5
קבוצה 2

19:00–15:00

סטודיו שנה ג'

שני

שלישי

11:30–08:30

סמינר: ארכיטקטורה
כאמנות וכחיים

10:30–09:00

תיב"מ 2: ריינו
קבוצה 1

12:30–11:00

תיב"מ 2: ריינו
קבוצה 2

15:00–12:00

סמינר: ניתוח מבנים
קבוצה 2

14:30–13:00

תיב"מ 2: ריינו
קבוצה 3

18:00–15:00

ארכיטקטורה ישראלית

רביעי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

17:30–14:30

קורסים דר-מחלקתיים /
רב-מחלקתיים

חמישי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

18:00–12:00

סטודיו שנה ג'

ראשון

לימודים ציוניים

11:30–8:30

טכניקה וטכנולוגיה 6
קבוצה 2

15:00–12:00

טכניקה וטכנולוגיה 6
קבוצה 1

19:00–15:00

סטודיו שנה ג'

שני

שלישי

12:00–9:00

סמינר: אנתרופולוגיה
ויזואלית

18:00–15:00

סמינר: תיאוריות
עכשוויות באדריכלות

רביעי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

13:00–10:00

סמינר: תיאוריות
של המרחב
מתקיים בהר הצופים

17:30–14:30

קורסים דו-מחלקתיים /
רב-מחלקתיים

חמישי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

18:00–12:00

סטודיו שנה ג'

שנה ד' / סמסטר א'

ראשון

לימודים עיוניים

14:30–9:00

טכניקה וטכנולוגיה 7
קבוצה 1

16:30–15:00

קורס תומך
יחידת לימוד

19:00–16:30

סטודיו שנה ד-ה

שנה ד' / סמסטר ב'

ראשון

לימודים עיוניים

14:30–9:00

טכניקה וטכנולוגיה 7
קבוצה 2

16:30–15:00

קורס תומך
יחידת לימוד

19:00–16:30

סטודיו שנה ד-ה

שלישי

רביעי

חמישי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

17:30–14:30

קורסים דו-מחלקתיים /
רב-מחלקתיים

שלישי

רביעי

חמישי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

17:30–14:30

קורסים דו-מחלקתיים /
רב-מחלקתיים

ראשון

לימודים ציוניים

14:30–13:00

חוק התכנון והבניה

16:30–15:00

קורס תומך יחידת
לימוד

19:00–15:00

פרויקט גמר

שני

שלישי

רביעי

חמישי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

18:00–10:00

פרויקט גמר

17:30–14:30

קורסים דו-מחלקתיים /
רב-מחלקתיים

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

ראשון

לימודים עיוניים

שני

14:30–13:00

חוק התכנון והבניה

16:30–15:00

קורס תומך יחידת
לימוד

19:00–15:00

פרויקט גמר

שלישי

רביעי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

17:30–14:30

קורסים דר-מחלקתיים /
רב-מחלקתיים

חמישי

9:30–8:00 / לימודי אנגלית

18:00–10:00

פרויקט גמר